T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE KANSER İSTATİSTİKLERİ
2018

ANKARA, 2022

ISBN :
T.C. Sağlık Bakanlığı Yayın No :

Telif Hakkı Sahibi: © Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, 2022 Tüm hakları Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğüne aittir. Kaynak gösterilmeksizin alıntı yapılamaz. Alıntı yapıldığında kaynak gösterimi: "editör/yazar adları, kitap adı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, yayın yeri, yayın yılı" belirtilmesi şeklinde olmalıdır. 5846 sayılı yasa gereği Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü onayı olmaksızın tamamen veya kısmen çoğaltılamaz. Parayla satılamaz.

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Tolga TOLUNAY	Bakan Yardımcısı
Prof. Dr. Sedat KAYGUSUZ	Halk Sağlığı Genel Müdürü
Uz. Dr. Bekir KESKİNKILIÇ	Halk Sağlığı Genel Müdür Yardımcısı
Dr. Öğretim Üyesi Süleyman ÖZSARI	Halk Sağlığı Genel Müdür Yardımcısı
Doç. Dr. Mehmet Enes GÖKLER	Halk Sağlığı Genel Müdür Yardımcısı

YAZARLAR

Dr. Murat TÜRKYILMAZ	HSGM Kanser Dairesi Başkanı
Dr. Ege İhsan ORUÇ HAMAVİOĞLU	HSGM Kanser Dairesi Başkanlığı
Sağlık Uz. Selin DÜNDAR	HSGM Kanser Dairesi Başkanlığı
T. Tek. Aysun KAVAK ERGÜN	HSGM Kanser Dairesi Başkanlığı
Ebe Arzu SEVİNÇ	HSGM Kanser Dairesi Başkanlığı
T. Tek. Semra TÜTÜNCÜ	HSGM Kanser Dairesi Başkanlığı

YAYIN KOORDİNATÖRLERİ

Prof. Dr. Sedat KAYGUSUZ	Halk Sağlığı Genel Müdürü
Uz. Dr. Bekir KESKİNKILIÇ	Halk Sağlığı Genel Müdür Yardımcısı
Dr. Öğretim Üyesi Süleyman ÖZSARI	Halk Sağlığı Genel Müdür Yardımcısı
Doç. Dr. Mehmet Enes GÖKLER	Halk Sağlığı Genel Müdür Yardımcısı
Dr. Murat TÜRKYILMAZ	HSGM Kanser Dairesi Başkanı
Prof. Dr. Sultan ESER	Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Prof. Dr. Saadettin KILIÇKAP	İstinye Üniversitesi Tıp Fakültesi
Prof. Dr. Gül ERGÖR	Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Prof. Dr. Mutlu HAYRAN	Hacettepe Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü
Prof. Dr. Tezer KUTLUK	UICC Danışmanı, Hacettepe Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD Çocuk Onkoloji Bilim Dalı
Prof. Dr. Serdar ÖZKÖK	Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyasyon Onkolojisi AD
Prof. Dr. Bülent YALÇIN	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Medikal Onkoloji AD
Prof. Dr. Şuayip YALÇIN	Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu Derneği Başkanı
Prof. Dr. H. Nur OLGUN	Dokuz Eylül Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü
Prof. Dr. M. Faruk KÖSE	Acıbadem Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum AD
Doç. Dr. Nejat ÖZGÜL	Hacettepe Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı
Prof. Dr. Ahmet KİZİR	İstanbul Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü, Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Rejin KEBUDİ	İstanbul Üniversitesi Onkoloji Enstitüsü, Preventif Onkoloji AD Çocuk Hematoloji-Onkoloji BD

HSGM YAYIN KOMİSYONU

Uzm. Dr. Hasan IRMAK

Doç.Dr. Mehmet Erdem ALAGÜNEY

Dr. Kanuni KEKLİK

Uz. Dr. Fehminaz TEMEL

TEŞEKKÜR

ANKARA KANSER KAYIT MERKEZİ
İSKENDER KÖG, OKAN CEYLAN, GÜLEDAL BOZTAŞ, S. RAHMİ ACAR, BUKET ÖZBEY, BAHAR TÖRE, CEMİLE ATAK KÖKSALDI, NESİBE CANAN, GÜLTEN BALTAŞ, HALE SAVAŞ, BURHAN KÜÇÜKDOĞRU, BETÜL COŞKUN DEMİRTOKA, LEVENT YAĞMUR

ANTALYA KANSER KAYIT MERKEZİ
HÜLYA KARAKILINÇ, DERYA AKGÜL KANALICI, ÖZLEM TOP (GÖKTEPE),SONGÜL ÇATALBAŞ, GÜLŞEN AKSOY ÇELİK, GÜLFEM ÖZTEKİN, GÜLŞEN KURT, AYLA KARACA, NURTEN KUTLU, HAMİDE TÜFEKÇİ, ASLI ZAMAN AKBAYIR, MÜRVET ARTUK UÇAR, NURETTİN YÜCEL, NURDAN BOZKURT YILMAZ, EMİNE GEÇGÜN, FATİH KAYA, ÜMMÜ ÖNVER, EMEK SEVİM ÖNAL, RUKİYE ÖZ, ÜLKÜ SEVİMLER, TUBA PEKGÖZ, SİNEM KAZANCIOĞLU, NİHAL AYDEMİR

BURSA KANSER KAYIT MERKEZİ
TÜLAY KÖSE, VİLDAN DÜZGÜN, YASEMİN DURGUT, HÜLYA ÇEVİK,GÜLCAN KILINÇ SEMERCİ, MELİN KIRBIYIK, SELAHATTİN ALAN, EMİNE AKAN, SEMRA YILMAZ, AYŞE AĞIRMAN, NURSEVEN AŞÇI, NURSEL BAĞDATLI, GÜLDENİZ PINAR, NADİRE ERDURAN ZEYBEK, GÜLAY ERBASAN, HEDİYE KORKMAZ, FUNDA KILIÇ, AZİME BOĞA ÇELİK, METİN ÜSTÜN, NAZAN YURT

EDİRNE KANSER KAYIT MERKEZİ
ÜMİT AKIN, AYŞE BELLER, TİJEN ÖZTÜRK TAŞKIN, REMZİYE AKIN,ZÜLFİYE YAZICI, ESRA AYDOĞDU, BAHAR KAYALI, BURCU BOZKURT, GÜLBİYE ÖZGÜR, YELDA KARABAŞ

ERZURUM KANSER KAYIT MERKEZİ
EMİNE FÜSUN KARAŞAHİN, DUYGU HAS, TAYYAR ÇELİK, MURAT AKÇAY, SİBEL YILMAZ

ESKİŞEHİR KANSER KAYIT MERKEZİ.
BELGİN KURNALI, GÜLAY DOKUYUCU, NİLÜFER KARAGÖZ EMEL DURAN SİBEL BAŞGÜL HÜRRİYET UYSAL YAKUP HALAT GÜLCAN MENKİS

GAZİANTEP KANSER KAYIT MERKEZİ
DERYA BAĞCI, HATİCE GÜL İNCİLİ, FATMA AKGÖLLÜ, EBRU KAYA, ÖZGÜL KIVANÇ ÇERİ, SAMET OĞUR, BAHRİ ÖZDEMİR, BETÜL ORTATUNA, SUNA GÜRSEL, ZEYNEP İLASLAN, AYŞE ŞAN, HÜLYA KUTLU, PINAR AYDIN, MERYEM AY, NESRİN ÖZER

İSTANBUL KANSER KAYIT MERKEZİ
ŞENİZ KAVAK, FULYA AK YILDIZ, SEMA KARA, HABİBE DEMİRCİOĞLU, GÜLSEREN BASKIN, MİNE KADIOĞLU, TEKİN ULUDAĞ, ŞERİFE PEKER, CANAN ORUÇOĞLU, CANAN KARA, KEBİRE KÜLÇECİ, GÜLER SAĞIR, MEVLÜT ÖZTÜRK, MÜZEYYEN BACAKSIZ, FATMA ŞAHİN, HATİCE ERDÖNMEZ, FATMA ÖZKAN, GÜLTEN ARGINDOĞAN, BÜŞRA ÜLKER, EBRU YALÇIN, AYSEL TANRIVERDİ, ELİF DİL, MEHMET KEMAL ÜÇEL, ALİ ÖZKAN AKTAŞ, AYŞENUR FIRTINA ÇELİK, RÜMEYSA KARGI

İZMİR KANSER KAYIT MERKEZİ
ÜMİT ALTINTIĞ, CANKUT YAKUT, MUSTAFA SAVAŞ, ZEKİYE ASLI TURHAN, HURİYE KARAZ, HÜLYA ELİBOL, EMEL DALMIZRAK, TÜLAY YÜKSEL, ŞENAY METE, FİTNET BADARI, SU ÖZGÜR, ÖMER KARACA, SIDIKA COŞKUN, SEVGÜL ŞEN, FATMA KAYA, İLKAY BAĞCI ÖZKAYA, HATİCE GÖZMEN, YELDA ÖZCAN, BERNA IŞIK, AYDA GÜL, BERATİYE PAMUK KARAÇELİK, HACER ÜNDEY, FATMA AKIN, NARİN DEMİR, SEVGİ KÖSE, FATMA KARAARSLAN, ZEHRA BULGURCUOĞLU, GÜLTEN NALBANTOĞLU, SEMA EKİNCİ ÖKTEM, ADİFE KOÇ, YELİZ PEKDOĞAN, HİLAL ERGEZER, MURAT AKBULUT

KOCAELİ KANSER KAYIT MERKEZİ
EBRU KARACA, YASEMİN DEMİREL, PERİHAN SEVİLMİŞ, SİBEL ŞİRANUN, GÜLDANE SANCAK, AYŞE MURAT, ŞENAY ÜSKÜL, NURCAN VURAL, AYNUR ZEYBEK ÇELİKÖZ, EMİNE AYGÜN, ÖZNUR DEMİR, OSMAN AYAŞ, KADRİYE LEVENT, GÜLAY KARATAŞ, KADRİYE ÜNAL

MALATYA KANSER KAYIT MERKEZİ
PERİHAN KARAMAN, FERHAN ÇINAR, YASEMİN UYGAN, AHMET AZDEMİR, CAFER TOPÇU ÖZ MUSTAFA ATILAN, HARUN KURT

MERSİN KANSER KAYIT MERKEZİ
EMİNE SAKAR, SAADET KIVANÇ, EMEL ATCI, YELİZ ATICI, M. ŞÜKRÜ ARSLAN, GÜLTEN TÜRKYILMAZ, ŞENGÜL YENER, KIYMET ÖZDEMİR, MEDİNE GÖKÇEL, AYŞE YAZGAN, MERYEM BOZKURT, HALUK KOÇAK, SEDA AKSOY, SIDIKA ATEŞ, ELİF DÖNGEL, MUSTAFA TERCAN, FERİHA SİNEM AKTÜRK, BANU BÜLBÜL, PEMBE CANDAN, EMEL TOKATLI

SAMSUN KANSER KAYIT MERKEZİ
HATİCE NİLDEN ARSLAN, MERVE ALTINIŞIK, YAŞAR ÇAVUŞOĞLU,SEVGİ YAZICIOĞLU, MERYEM BAŞARAN, SEYHAN GÜVEN, NURTEN MEYDAN YILDIRIM, AZİZE ŞANLI BAYRAM, GÜLNAZ KAPLAN BAŞ, SEMA ELİKARA, NEVZAT BAKAN, BELGİN UÇAR, SELMA HASANOĞLU, ÜNZİLE SONNUR ÖZTÜRK, HACER GÜL ALAN

TRABZON KANSER KAYIT MERKEZİ

NURŞEN ÜÇÜNCÜ, AYŞE TÜRKKÖYLÜ, MELEK ERDEN, NAZAN KALAY, AYŞE MUHCU, NEJLA KURT, HANİM BEKTAŞ, ERDAL AYDIN, ZAFER ÖZKAN, HAYRİ YAPICI, ÖZGÜL ÖZBAYRAK, RİFAT GENÇ, FATMA YANIK, FATMA KALAFAT

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
BAYRAM CİVELEK

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER v
ŞEKİLLER DİZİNİ vi
TABLOLAR DİZİNİ viii
KISALTMALAR ix
1. GİRİŞ 1
2. VERİ KAYNAĞI VE METODOLOJİ 2
2.1. Türkiye Nüfus Yapısı ve Ölüm İstatistikleri 2
2.2. Türkiye Kanser Kayıtçılığının Tarihsel Gelişimi ve Veri Toplama Metodolojisi 6
3. VERİ KALİTESİ 10
3.1. Tamlık Kontrolü 11
3.2. Geçerlilik 14
3.3. Zamanındalık 14
4. 2018 YILI VERİLERİ 15
4.1. 2018 Yılı İlk 10 Kanser (Yaşa Standardize Hız/ 100.000 kişide) 18
4.2. Tüm Yaş Grupları (Yüzde Dağılımları) 18
4.3. Çocukluk Çağı Kanserleri (Yüzde Dağılımları) 19
4.4. 15-19 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde Dağılımları) 19
4.5. 15-24 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde Dağılımları) 20
4.6. 25-49 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde Dağılımları) 20
4.7. 50-69 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde Dağılımları) 21
4.8. 70 Yaş ve Üzeri Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde Dağılımları) 21
4.9. Bazı Kanser Türlerinin Yaşa Özel Hızları 22
4.10. Ulusal Tarama Programında Yer Alan Kanserlerin Yaşa Özel Hızları 23
4.11. Bazı Kanserlerin Histolojik Tip Dağılımları 23
4.12. Bazı Kanser Türlerinin Evre Dağılımları 25
4.13. 2014-2018 Serisi 26
4.14. 2014-2018 Yılları Yaşa Standardize Kanser Hızları 28
4.15. 2014-2018 Yılları Tarama Kanserlerinin Yaşa Standardize Hızları 29
4.16. Beyin, Meninksler ve Merkezi Sinir Sistemi Kanserleri 30
4.17. Çocukluk Çağı Kanserleri 31
5. DÜNYA KANSER İSTATİSTİKLERİNDE TÜRKİYE'NİN DURUMU 32
6. SONUÇ 35
7. KAYNAKLAR 37

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Türkiye Nüfus Piramidi (2018) ve Nüfus Projeksiyonları....4

Şekil 2. Ölüm Bildirim Sistemi İş Akış Şeması 6

Şekil 3. Türkiye Kanser İstatistikleri Raporunda Yer Alan Kanser Kayıt Merkezleri ve Referans Tarihleri....7

Şekil 4. İllerde Aktif Kanser Kayıtçılığı İş Akış Şeması 8

Şekil 5. Türkiye'de Histolojik Doğrulaması (HD) ve Yalnız Ölüm Bildirimi (YÖB) Olan Vakaların Tüm Kanser Vakaları İçindeki Yüzde Dağılımı, 2014-2018 12

Şekil 6. Türkiye'de Kanser Kayıt Merkezlerinin Cinsiyete Göre Kanser İnsidans Hızlarının Yıllara Göre Değişimi 12

Şekil 7. Cinsiyete Göre En Sık Görülen 10 Kanserin Yaşa Standardize Edilmiş Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)....18

Şekil 8. Tüm Yaş Gruplarında Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil) 18

Şekil 9.0-14 Yaş Gruplarındaki Çocuklarda Görülen Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) 19

Şekil 10. 15-19 Yaş Gruplarındaki Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil) 19

Şekil 11. 15-24 Yaş Gruplarındaki Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil) 20

Şekil 12. 25-49 Yaş Gruplarındaki Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil) 20

Şekil 13. 50-69 Yaş Gruplarındaki Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil) 21

Şekil 14. 70 ve Üzeri Yaş Gruplarındaki Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil) 21

Şekil 15. Erkeklerde En Sık Görülen Kanserlerin Yaşa Özel Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) 22

Şekil 16. Kadınlarda En Sık Görülen Kanserlerin Yaşa Özel Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) 22

Şekil 17. Tarama Kanserlerinin Yaşa Özel Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) 23

Şekil 18. En sık görülen kanserlerin tanı sırasındaki SEER özet evre dağılımları; SEER 01 Lokalize, SEER 02, 03, 04, 05 Bölgesel, SEER 07 Uzak organ tutulumu 25

Şekil 19. Tüm Kanserlerin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)....28

Şekil 20. ICD-10 C00-96 Kodlu Kanserlerin (melanom olmayan deri kanserleri hariç), Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)....28

Şekil 21. Kolorektal Kanserin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide).....29

Şekil 22. Kadınlarda Görülen Meme Kanserin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide).....29

Şekil 23. Kadınlarda Görülen Serviks Kanserin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide).....30

Şekil 24. Beyin, Meninksler ve Merkezi Sinir Sistemi Kanserlerinin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide).....30

Şekil 25. 0-14 Yaş Erkek Çocuklarında Bazı Çocukluk Çağı Kanserlerinin 2014-2018 Yılları Arasındaki Yaşa Standardize Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (1.000.000 Kişide).31

Şekil 26. 0-14 Yaş Kız Çocuklarında Bazı Çocukluk Çağı Kanserlerinin 2014-2018 Yılları Arasındaki Yaşa Standardize Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (1.000.000 Kişide).....31

Şekil 27. Cinsiyete Göre 0-14 Yaş Çocuklarında Çocukluk Çağı Kanserlerinin 2014-2018 Yılları Arasındaki Yaşa Standardize Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (1.000.000 Kişide).32

Şekil 28. Dünya'da Erkeklerde Yaşa Standardize Kanser Hızılarının Dağılımı (100.000 kişide) GLOBOCAN 2020 (24).....32

Şekil 29. Dünya'da Kadınlarda Yaşa Standardize Kanser Hızlarının Dağılımı (100.000 kişide) GLOBOCAN 2020 (24).....33

Şekil 30. Erkeklerde En Sık Görülen Kanser Türlerinin Coğrafi Dağılımı, GLOBOCAN 2020 (24)...33

Şekil 31. Kadınlarda En Sık Görülen Kanser Türlerinin Coğrafi Dağılımı, GLOBOCAN 2020 (24) ..34

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Türkiye Nüfusunun 2014-2018 Yılları Arasındaki Cinsiyet Dağılımı (ADNKS) (12).....3

Tablo 2. 2018 Yılı Türkiye Nüfusunun Yaş Gruplarına ve Cinsiyetlere Dağılımı (8).....3

Tablo 3. Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı Veri Başlıkları.....9

Tablo 4. Türkiye'de Topografilere Göre Kanser Tanı Yöntemlerinin Yüzde Dağılımları (2014-2018)13

Tablo 5. 2018 Yılı Türkiye Birleşik 2018 Veri Tabanının Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi 14

Tablo 6. Kanserlerin Cinsiyete Göre Vaka Sayısı, Kaba Hız, Yaşa Standardize Edilmiş Hız Dağılımı (YSH), Vaka Sayıları Tahminleri (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide) 15

Tablo 7. Erkeklerde Yaşa Özel Kanser Hızların Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) (100.000 Kişide) 16

Tablo 8. Kadınlarda Yaşa Özel Kanser Hızların Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) (100.000 Kişide) 17

Tablo 10. Kadın Meme Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018).....23

Tablo 11. Toraks Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) 24

Tablo 12. Tiroid Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) 24

Tablo 13. Kolorektal Kanserlerin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) 24

Tablo 14. 2014-2018 Yılları İçin Erkeklerde Görülen Kanserlerin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı,2014- 2018) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide) 26

Tablo 15. 2014-2018 Yılları İçin Kadınlarda Görülen Kanserlerin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide) 27

Tablo 16. Erkeklerde En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidansları, (YSH) GLOBOCAN 2020 34

Tablo 17. Kadınlarda En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidansları ,(YSH) GLOBOCAN 2020 34

KISALTMALAR

ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
GLOBOCAN	Dünyanın birçok ülkesinde ulusal düzeyde, başlıca kanser türlerinin insidansı, mortalitesi ve prevalansı hakkında, ülkelerin geçmiş yıllardaki verileri kullanılarak güncel tahminler sunmak amacıyla oluşturulan proje
CONCORD	Londra Hıfzıssıhha ve Tropikal Tıp Okulu liderliğinde kanser sağ kalımının dünya çapında sürveyansının yapılabilmesi için kurulmuş küresel bir program
IACR	The International Association of Cancer Registries, Uluslararası Kanser Kayıt Merkezleri Birliği
IARC	The International Agency for Research on Cancer, Uluslararası Kanser Araştırma Kurumu
ICD-O	The International Classification of Diseases for Oncology, Uluslararası Hastalık Sınıflandırması-Onkoloji
ICD-10	ICD-10 The International Classification of Diseases ver.10, Uluslararası Hastalık Sınıflandırması ver.10
MECC	The Middle East Cancer Consortium, Ortadoğu Kanser Konsorsiyumu
OECD	The Organisation for Economic Co-operation and Development, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UICC	Uluslararası Kanser Kontrol Örgütü
WHO	The World Health Organization, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)
SEER	Surveillance Epidemiology and End Results Program, Sürveyans, Epidemiyoloji ve Nihai Sonuçlar Programı, ABD

1. GİRİŞ

Kanser hastalığı günümüzde önemli bir halk sağlığı sorunudur ve yakın gelecekte de bu sorunun artarak devam edeceğine dair kuvvetli kanıtlar bulunmaktadır. Kanserle mücadelenin etkinliği, kanser epidemiyolojisinin rolü ile birlikte artacaktır. Kanser istatistiklerinin bilinmesi, kaynakların yerinde kullanılması açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu kapsamda "Türkiye Kanser İstatistikleri Raporu" yıl bazında yayımlanmaktadır.

Dünya Kanser Raporunda, nüfusun artması ve yaşlanması ile birlikte kanser vaka sayısındaki artışın devam edeceği, bu artışın en fazla düşük ve orta gelirli ülkeleri etkileyeceği vurgulanmaktadır (1). Kanser ülkemizde ve dünyada ölüm nedenleri arasında ikinci sırada yer almaktadır. 2020 yılında yaklaşık 10 milyon kişinin ölümüne neden olmuştur. Her altı ölümden birinin kanser nedeniyle olduğu tahmin edilmektedir (2). Ülkemizde de ölüm nedeni olarak kanser, dolaşım sistemi hastalıklarından sonra ikinci sırada yer almaktadır. Her 5 ölümden biri kanser nedeniyle gerçekleşmektedir (3).

Kanserlerin oluşumunda %90-95 çevrenin, %5-10 genlerin etkisinin olduğu bilinmektedir (4). Bilinen çevresel nedenlerden ve risk faktörlerinden kaçınılarak kanserlerin en az 3'te 1'inin önlenebileceği, diğer 3'te 1'inin de erken teşhis ve etkin tedavi ile kontrol altına alınabileceği bilinmektedir (5). Tütün kullanımı, yüksek beden kütle indeksi (fazla kilolu ya da şişman olma), yetersiz fiziksel aktivite, alkol kullanımı ve hava kirliliği kanser ve diğer bulaşıcı olmayan hastalıklar için risk faktörleridir. Bazı kronik enfeksiyonlar da kanserler için risk faktörü oluşturmaktadır. 2018 yılında dünya çapında teşhis edilen kanserlerin yaklaşık %13'ü karsinojenik enfeksiyonlara atfedilmiştir. Helicobacter pylori, Human papilloma virüs (HPV), Hepatit B virüsü, Hepatit C virusü, ve Epstein-Barr virüsü bu grup içinde yer almaktadır (6).

Yaşlanma, kanser gelişimi için bir başka temel faktördür. Kanser insidansı, özellikle yaşla birlikte artan risklerin birikmesi ve hücresel onarım mekanizmalarının kişi yaşlandıkça daha az etkili olma eğilimiyle artar.

Kanser yükünün bu hızlı artışı, dünya çapında halk sağlığı ve sağlık sistemleri için bir kriz teşkil etmektedir. Gelecekte-kaynakları bol olan ülkeler de dahil olmak üzere birçok ülke için, tanı konacak çok sayıdaki kanser hastasının tümünün tedavisi ve bakımı (palyatif, destekleyici) için yeterli ödenekleri temin etmek önemli bir sorun olacaktır (7). Öte yandan tüm kaynak seviyelerinde kanser önleme konusunda başarı şansı bulunmaktadır (7). Günümüzde kanserin %30-50'si önlenebilir. Bu, risk faktörlerinden kaçınma ve mevcut kanıta dayalı önleme stratejilerini uygulama yoluyla başarılabilir. Birçok kanserin iyileşme olasılığı, erken tanı konmuş ve uygun şekilde tedavi edilmişse yüksektir (2).

Hangi bölgede olursa olsun kanserle mücadelede ve kanser hizmetlerinde öncelikler belirlenirken kanser yüküne ve o bölgede yoğun biçimde görülen kanser türlerine dair bilgi esas alınmalıdır (7).

Kanser kayıtçılığı, belirli bir nüfusta ortaya çıkan tüm kanser vakalarıyla ilgili bilgileri toplamak ve bu bilgileri kanserin klinik ve patolojik göstergeleri ile birlikte tam olarak belgelemek işlemlerinin tümüdür. Birbirinden farklı kayıt sistemleri vardır. Bakanlığımızca yürütülen nüfus tabanlı aktif kanser kayıt sisteminin amacı toplumumuzda görülen her kanser olgusu ile ilgili bilgiyi toplamaktır. Bu sistem belirli bir nüfusun kanser insidansını bulmada altın standarttır (8,9).

Kanser kayıtçılığı, kanser yükünün ve coğrafik dağılımlarının belirlenmesinden kanser nedenlerinin anlaşılmasına, nüfus temelli sağ kalım analizlerinden kanserin teşhis, tedavi ve bakım kalitesinin değerlendirilmesine, birtakım yollarla kanser kontrolüne yönelik önemli katkılar sağlamaktadır. Güvenilir kanser kayıt verileri olmazsa kanser kontrolü yanlış yöne kayar ve ulusal kaynaklar boş yere harcanmış olur (9).

Bu raporda; ülkemizde görülen kanserlerin yaşa ve cinsiyete göre görülme sıklıkları, kanser türlerinin dağılımları, son 5 yıl (2014-2018) içerisindeki değişimleri, Ulusal Tarama Programında yer alan kanserlerin yaşa özel hızları ile bazı kanserlerin histolojik tip ve evre dağılımları değerlendirilmiştir. Ayrıca raporda Türkiye ile dünya kanser istatistikleri de karşılaştırılmıştır.

2. VERİ KAYNAĞI VE METODOLOJİ

2.1. Türkiye Nüfus Yapısı ve Ölüm İstatistikleri

Türkiye Nüfus Kayıtları ve Nüfusu

Türkiye'de 2007 yılından önce genel nüfus sayımları yoluyla nüfus bilgisi toplanmıştır. Genel Nüfus Sayımları her 10 yılda bir sokağa çıkma yasağı ile tek tek hanelerin ziyareti sonucu toplanan verilerin derlenmesi ile oluşturulmuştur. Türkiye nüfus bilgileri 2007 yılından itibaren ise Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile toplanmaya başlanmıştır. ADNKS'nin temeli, her vatandaşa bir "Kimlik Numarası" verilmesine dayanmaktadır. Her Türkiye Cumhuriyeti (TC) vatandaşına 28 Ekim 2000 tarihinde tek bir TC Kimlik Numarası verilmiş bulunmaktadır. TC Kimlik numarası kişisel bilgi içermeyen 11 haneli bir sayıdan oluşmaktadır. ADNKS ise kişilerin yerleşim yerlerine göre nüfus bilgilerinin güncel olarak tutulduğu, TC Kimlik Numarasına göre kişiler ile ikamet adreslerinin eşleştirildiği bir kayıt sistemidir. Bu sistem ile daha önce 10 yılda bir gerçekleşen nüfus sayımlarından farklı olarak her an güncel ve net bilgi sağlanmaktadır (10).

Türkiye nüfusu kanser kayıtçılığının başladığı yıllara göre artmış ve nüfus yaşlanmıştır. Kanser kayıtçılığının başladığı 1992 yılından iki yıl önce yapılmış olan genel nüfus sayımında ülkemiz nüfusu 56.473.035 olup, bu sayımda 65 yaş ve üstü yaş grubu toplam nüfusun %4,3'ünü oluşturmuştur (11). Türkiye nüfusu 2018 yılı içinde 82.003.882'ye, 65 yaş ve üstü yaş grubun toplam nüfus içindeki payı ise %8,8 e yükselmiştir. Türkiye nüfusunun 2014-2018 yılları arasındaki dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye Nüfusunun 2014-2018 Yılları Arasındaki Cinsiyet Dağılımı (ADNKS) (12)

Yıl	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**
2014	77.695.904	38.984.302	38.711.602
2015	78.741.053	39.511.191	39.229.862
2016	79.814.871	40.043.650	39.771.221
2017	80.810.525	40.535.135	40.275.390
2018	82.003.882	41.139.980	40.863.902

Kadın ve erkek nüfus dağılımının benzer olduğu ülkemizde, toplam nüfusun yaklaşık dörtte birini (%23,4) 0-14 yaş grubu, %8,8'ini ise 65 yaş ve üstü yaş grubunda bulunan kişilerin oluşturduğu görülmektedir. Türkiye nüfusuna dair yaş ve cinsiyet dağılımı Tablo 2'de verilmiştir (12).

Tablo 2. 2018 Yılı Türkiye Nüfusunun Yaş Gruplarına ve Cinsiyetlere Dağılımı (8)

Yaş Grupları	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	3.327.780	3.157.206	6.484.986
5-9	3.264.508	3.094.412	6.358.920
10-14	3.254.277	3.086.146	6.340.423
15-19	3.299.449	3.124.818	6.424.267
20-24	3.347.297	3.199.832	6.547.129
25-29	3.190.023	3.086.446	6.276.469
30-34	3.205.205	3.127.948	6.333.153
35-39	3.316.603	3.259.469	6.576.072
40-44	2.953.329	2.892.697	5.846.026
45-49	2.670.183	2.640.524	5.310.707
50-54	2.372.182	2.329.142	4.701.324
55-59	2.076.882	2.095.459	4.172.341
60-64	1.692.130	1.753.731	3.445.861
65-69	1.245.979	1.366.228	2.612.207
70-74	835.353	1.021.569	1.856.922
75-79	539.825	722.725	1.262.550
80-84	318.882	474.854	793.736
85+	230.093	430.696	660.789
Toplam	41.139.980	40.863.902	82.003.882

Ülkemiz toplam doğurganlık hızının doğal akışına bırakılması, ölüm hızının aynı şeklide devam etmesi durumunda yapılan projeksiyonlarda, 2023 yılında 65 yaş ve üzeri nüfusun %10,2'ye, 2050 yılında ise %20,8'e yükseleceği öngörülmektedir (Şekil 1) (13).

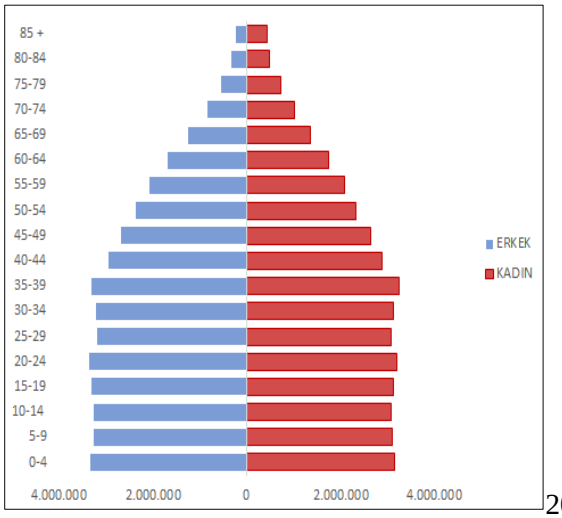

2018 Yılı Nüfus Piramiti

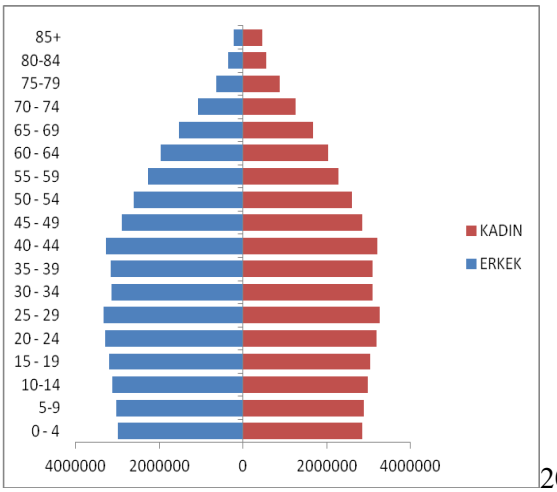

2023 Yılı Nüfus Piramiti

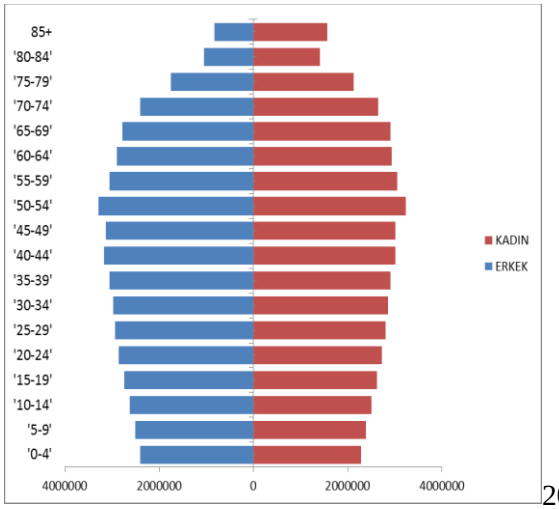

2050 Yılı Nüfus Piramiti

Şekil 1. Türkiye Nüfus Piramidi (2018) ve Nüfus Projeksiyonları

Ölüm İstatistikleri

Düzenli ve güvenilir ölüm ve ölüm nedeni istatistikleri, sağlık planlaması ve önceliklerin belirlenmesi için önemlidir. Ölüm nedenlerini bilmek; ayrıca hastalıklara yönelik halk sağlığı programlarının değerlendirmesinde de esastır. Kanser kayıtçılığında ise ölüm nedenleri ve ölüm hızı, veri kalitesinin ve tamlığının değerlendirilmesinin yanı sıra yaşam süresi (sağ kalım) analizlerinin yapılabilmesini sağlaması bakımından ayrı bir öneme sahiptir.

Türkiye'de ölüm ve ölüm nedeni verilerinin toplanma yöntemi 2009 yılında iyileştirilmiştir. Bu tarihten önce, ölüm belgesinin elle doldurulmasının ardından TÜİK'e gönderilmekte ve burada sağlık personeli ve/veya sağlık dışı personel tarafından elektronik ortama aktarılmaktaydı. Ölüm belgesinin doldurulması kentsel ve kırsal yerlerde farklılık göstermekteydi, kentsel yerlerde belediyeler kırsal yerlerde ise muhtarlar ölüm belgesi ve defin ruhsatı vermekteydi. Muhtarlar ve belediye yetkilileri ölüm olayının meydana gelmesinden sonraki 10 gün içinde nüfus müdürlüklerine belgenin bir nüshasını iletmekle yükümlü tutulmuştu (13). Ancak bu sistemde,

- Belediyeye bağlı yerleşim yerlerinin dışında kalan bölgelerde (köylerde) ölülerin gömülmeleri için ölüm belgesi ibrazının zorunlu olmaması,
- Ölüm belgelerinin bir kısmının hekim dışı kişiler tarafından düzenlenmesi sebebiyle ölüm nedenlerinin doldurulmaması,
- Hekimler tarafından ölüm nedenleri doldurulmuş olan belgelerde ise, kontrol mekanizması olmadığı için doğru nedenlerin toplanamaması,
- Ölüm nedenlerinin kaydedilmesinde uluslararası standartlara uyulmaması,

nedeniyle ölüm nedenleri analizleri ülkemizde ancak özel çalışmalarla yapılabilmiştir. 2009 yılında, DSÖ işbirliği ile ölüm belgesi düzenleme uluslararası standartlara uygun hale getirilmiş, ölüm nedenlerinin kaydedilmesinde ICD-10 kodlama sistemi kullanılmaya başlanmış, hekimler eğitime alınmış ve kurumlarda doldurulan ölüm belgelerini kontrol etmekten sorumlu hekimler atanmıştır. 1 Ocak 2013 tarihi itibariyle ise ölüm belgeleri ülke genelinde, ölüm nedenlerinin, ölüm tespiti yapan hekimler tarafından ICD-10 kodları kullanılarak elektronik olarak girildiği, kişiye dair bilgilerin kimlik paylaşım sistemi üzerinden TC Kimlik Numarası ile alındığı bir sistemle toplanmaya başlanmıştır (Şekil 2) (14).

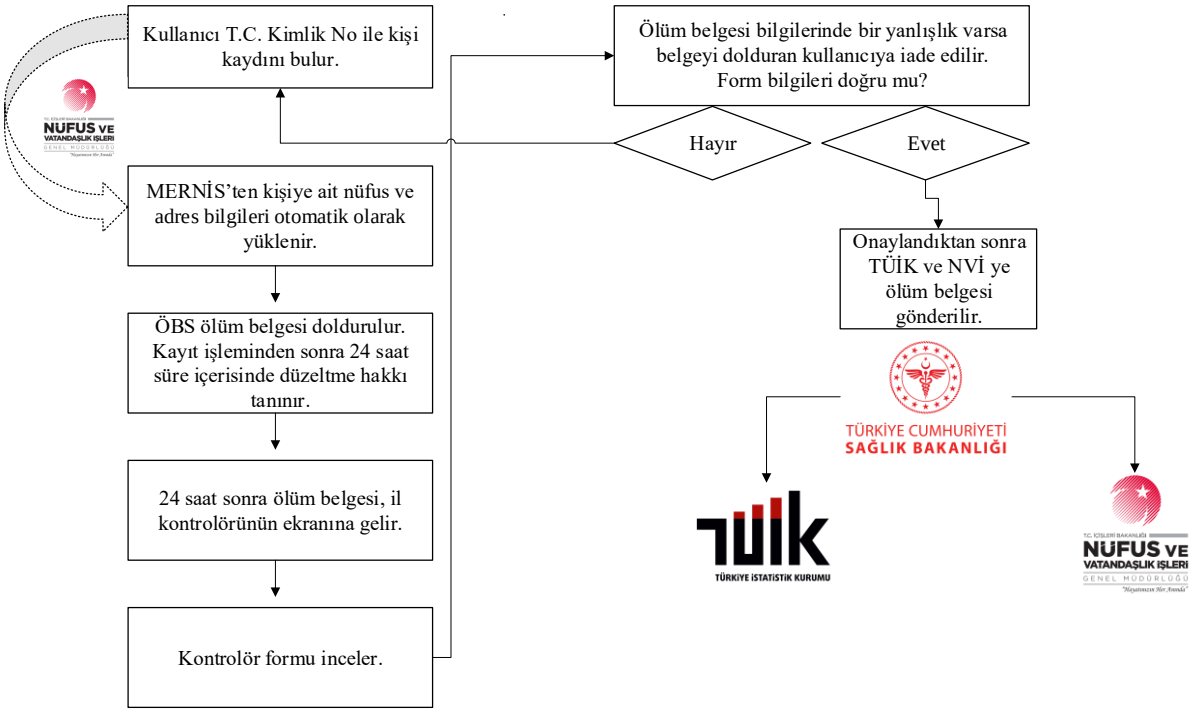

Şekil 2. Ölüm Bildirim Sistemi İş Akış Şeması

2.2. Türkiye Kanser Kayıtçılığının Tarihsel Gelişimi ve Veri Toplama Metodolojisi

Tarihsel Gelişim

Ülkemizde 1982 yılında kanser, bildirimi zorunlu hastalıklar arasına alınmıştır. Kanserle Savaş Daire Başkanlığı ise bir yıl sonra 1983'te kurulmuştur. Bu dönemde, kanser sıklığı çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalarda, organa özgü kanser sayıları ile ülkemizde ilk kez kanserin profili görülmüştür (15,16). Pasif sistemle başlayan kanser kayıtçılığında yeterli sayıda ve kalitede verinin toplanamaması nedeniyle 1992 yılında aktif sistemle kanser kayıtlarının toplanmasına başlanmıştır. İlk kez "Kanser Kayıt ve İnsidans Projesi" kapsamında İzmir'de aktif kanser kayıt merkezi kurulmuştur. Bu merkezden 6 yıl sonra Antalya Kanser Kayıt Merkezi açılarak kanser kayıtları toplamaya başlamıştır. Zamanla değişik illerimizde açılan bazı kanser kayıt merkezleri ve merkezlere ilişkin referans tarihleri (verilerin, hangi tanı tarihinden itibaren toplanacağını belirten tarih) Şekil 3'te verilmiştir.

Ülkemizde 2012 yılına kadar örneklemde olan nüfus kapsamı %23,4'tür. Sonrasında Gaziantep, Malatya, İstanbul ve Mersin'de de rapora dahil edilmiş, örneklemde olan nüfus kapsamı %47,9'u bulmuştur. 2016 yılı ve sonrası için Kocaeli ili de dahil edilerek nüfus kapsamı 14 il ile %50,2'ye ulaşmıştır. Ülkemizde 2013 referans yılı itibariyle, 81 ilde aktif kanser kayıtçılığı başlamıştır. Türkiye Kanser İstatistikleri Raporunda yer alan iller Şekil 3'te gösterilmektedir.

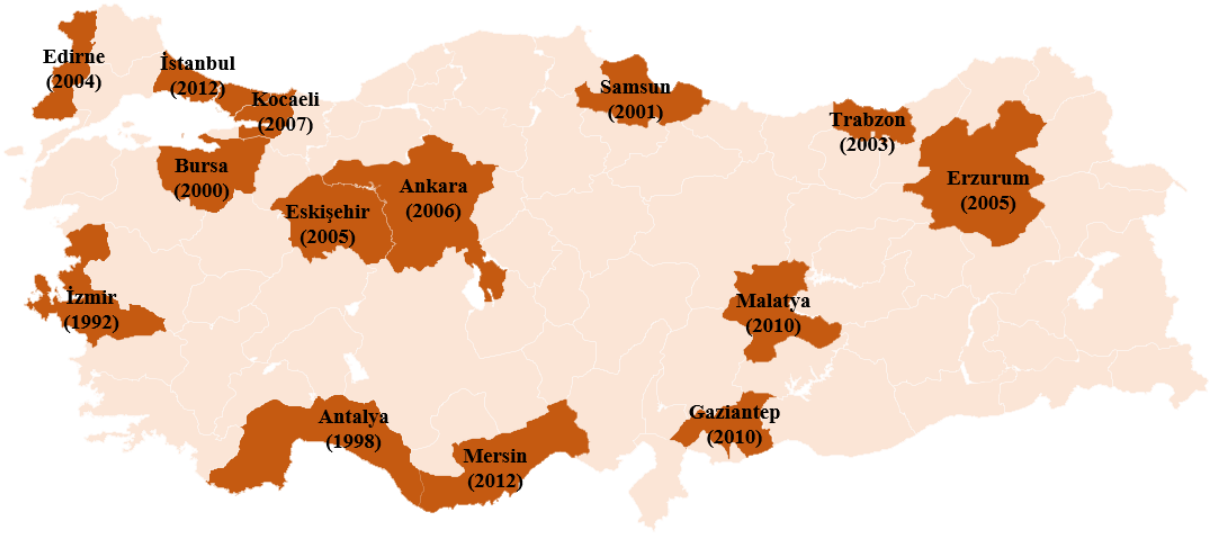

Şekil 3. Türkiye Kanser İstatistikleri Raporunda Yer Alan Kanser Kayıt Merkezleri ve Referans Tarihleri

Uluslararası Kanser Araştırma Kurumu (IARC) tarafından yayınlanmakta olan "Beş Kıtada Kanser (CI5)" serisi isimli kitapta kanser kayıt merkezlerinin verileri ancak kalite değerlendirmelerini geçmeleri halinde yer almaktadır. İzmir ve Antalya Kanser Kayıt Merkezlerinin 1998-2002 vaka serisi verileri "Beş Kıtada Kanser CI5" kitabının 9. baskısında yer almıştır (17). Aynı kitabın 10. baskısında ise ek olarak Trabzon ve Edirne Kanser Kayıt Merkezlerinin 2003-2007 vaka serisi verileri yer almıştır (18). Beş Kıtada Kanser Kitabının 11. versiyonunda ise Bursa, Erzurum, Eskişehir ve Samsun illerinin verileri de eklenmiş ve raporda yer alan il sayısı 8'e çıkmıştır (19).

Beş kıtada kanser sağ kalımı, Londra Hıfzıssıhha ve Tropikal Tıp Okulu liderliğinde kanser sağ kalımının dünya çapında sürveyansının yapılabilmesi için kurulmuş küresel bir program olan CONCORD ile değerlendirilmektedir. CONCORD programı, DSÖ-Avrupa, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ve Dünya Bankası da dahil olmak üzere 40 ulusal ve uluslararası kuruluş tarafından onaylanmakta ve desteklenmektedir. Küresel Kanser Sağ kalım Eğilimleri Sürveyansı 2000-14'te (CONCORD-3) 71 ülkeden 322 nüfus tabanlı kanser kayıt merkezinin 18 kanser türüne ait veriler ve sağ kalımları yayımlanmıştır. Bu yayında ülkemizdeki 9 kanser kayıt merkezinin de verileri yer almıştır. Bu kanser kayıt merkezleri Ankara, Antalya, Bursa, Edirne, Erzurum, Eskişehir, İzmir, Samsun ve Trabzon'dur (20).

Ülkemizde yürütülen kanser kayıtçılık çalışmalarındaki gelişmelerin yanı sıra İzmir Kanser Kayıt Merkezi 20 yıllık deneyimi ve sürekliliği nedeniyle 2013 yılında IARC tarafından, Kuzey Afrika ile Orta ve Batı Asya bölgesinde yer alan 29 ülkede bulunan kanser kayıt merkezleri için eğitim ve teknik destek merkezi olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Metodolojisi

Ülkemizde nüfus tabanlı aktif kanser kayıtçılığı yapılmaktadır. Nüfus tabanlı kanser kayıt için, il sınırları içinde yer alan tüm kamu, üniversite ve özel hastanelerinden, ölüm belgelerinden ve hastaların olabileceği huzurevi, palyatif bakım merkezi gibi birimlerden veri toplanmaktadır. Veriler, birimlerden, il sağlık müdürlüklerinde bulunan kanser kayıt merkezlerine aktarılmaktadır. Merkezde kanser kayıt formları değerlendirilmekte, mükerrer kayıt ve hata kontrolünden geçirilmektedir (Şekil 4). İl kanser kayıt merkezi veri tabanı daha sonra Kanser Dairesi Başkanlığı veri tabanına aktarılmaktadır. Türkiye veri tabanında mükerrer kayıt ve hata kontrolü yapılmaktadır. İllerin veri tabanındaki hatalar için il kanser kayıt merkezlerine kontrol raporları yollanmakta, verilere dönülerek yapılan düzeltmeleri takiben yeni "Türkiye Kanser Veri Havuzu" oluşturulmaktadır.

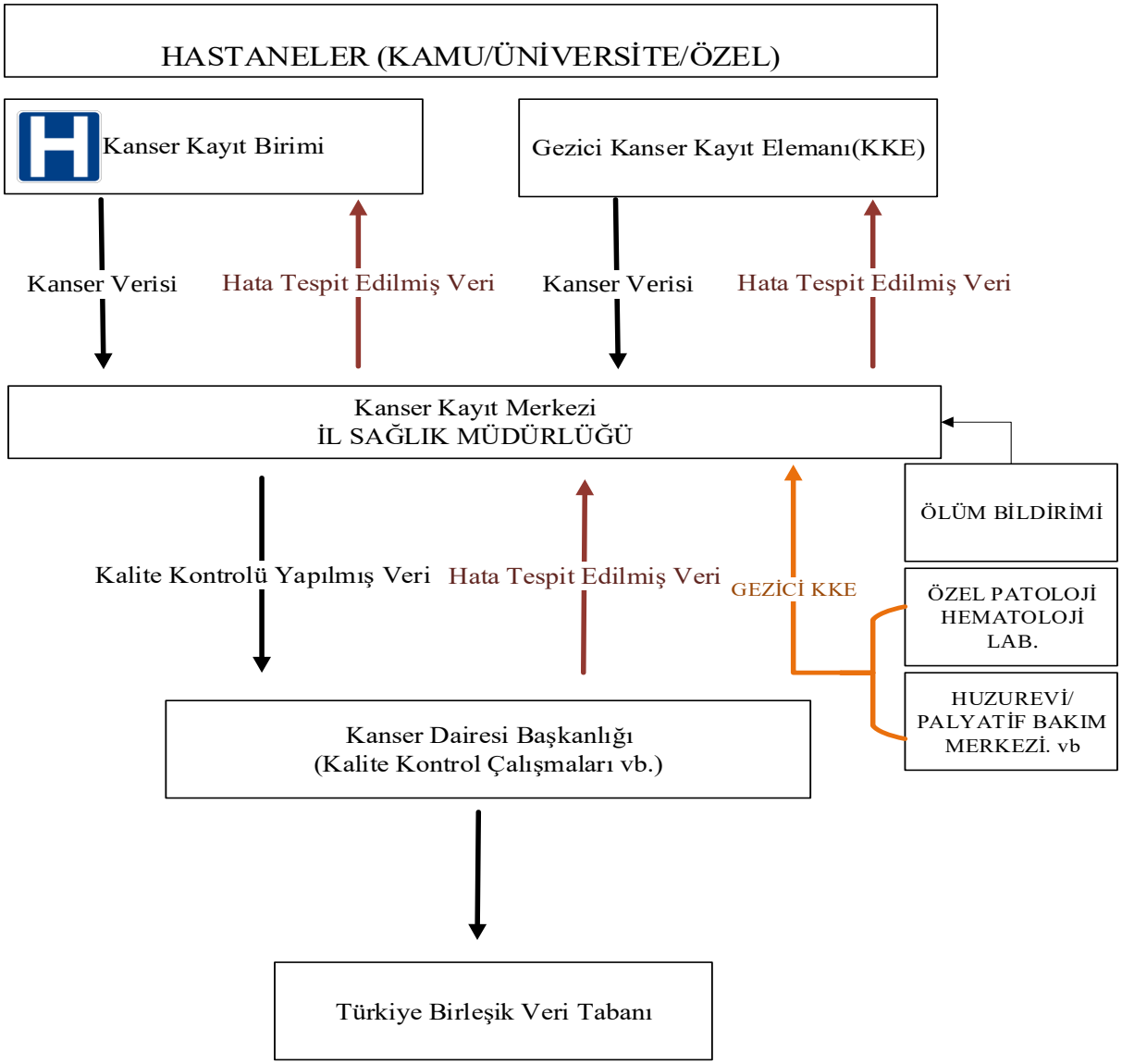

Şekil 4. İllerde Aktif Kanser Kayıtçılığı İş Akış Şeması

Türkiye, Ortadoğu Kanser Konsorsiyumun (MECC) tarafından yayımlanmış olan "Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı"nda yer alan kurallar çerçevesinde kanser verisi toplamaktadır (21,22). Ülkemizde:

- Malign kanserlerin tamamı (primer kanserler)
- İn situ neoplazmlar
- Santral sinir sistemi ve medulla spinalis'te yer alan benign/borderline tümörler

toplanmaktadır (21,22). Bu kanserlerden hangi veri başlıklarının toplanacağı, ilgili kitaba göre kararlaştırılmıştır. Veri başlıklarına karar verilmesinde en önemli belirleyici, kayıtların bulunabilme durumudur. Kitapta yer alan veri başlıkları, Tablo 3'de özetlenmiştir (21).

Tablo 3. Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı Veri Başlıkları*

GEREKLİ		ZORUNLU		İSTEĞE BAĞLI	
Kayıt merkezi hasta numarası	√	Hastanın adı	√	Medeni durum	
Tümör sıra numarası	√	Ulusal kimlik numarası	√	Hastanın telefon numarası	√
İkamet durumu	√	Tanı sırasında yaş	√	Doğum yeri	√
Tanı tarihi	√	Doğum tarihi	√	Etnik köken	
Tanı yöntemi	√	Cinsiyet	√	Din	
Primer yerleşim yeri kodu (Topografi)	√	Hastanın adresi	√	Sigara içme öyküsü	
Morfoloji kodu (Histolojik tip)	√	Primer yerleşim yeri metni	√	Meslek	
Davranış	√	Morfoloji metni	√	Lateralite	√
Diferansiyasyon	√	İlk tanı yeri	√	İlk tedavi kürü	√
Tanı sırasında özet evre	√	Protokol numarası	√	İlk tedavi kürünün başladığı tarih	√
		Gönderen hastane	√	Kansere yönelik cerrahi	√
		İzleyen doktor	√	Kemoterapi	√
				Radyoterapi	√
				Hormonal tedavi	√
				İmmunoterapi	√
				Diğer tedaviler	√
				Son izlem/ölüm tarihi	√
				Hayati durum	√

* √ işareti: Ülkemizde toplanan veri başlıkları

Histoloji ve topografi verileri için Dünya Sağlık Örgütü tarafından yayımlanmakta olan Uluslararası Hastalık Sınıflandırması Onkoloji (ICD-O) kitabının üçüncü baskısında yer alan kodlar kullanılmaktadır.

Veri tabanında tümörler olgu olarak tanımlanmaktadır. Bir kişide ortaya çıkan her bir tümör kayıt altına alınır. Bir kişide birden fazla tümör geliştiği takdirde bu tip olgular çoğul primer olarak adlandırılır. Çoğul primer, bir kişide birden fazla organında birbirinden bağımsız (metastaz ve nüks

olmayan) kanserlerin görülmesi ve/veya bir kişide aynı organda birbirinden farklı ve bağımsız (metastaz ve nüks olmayan) histolojik kanser tipinin görülmesine denilmektedir. Kanser kayıtçılığında en önemli karar süreçlerinden birisi olan bu durumlarda ülkemiz kanser kayıt merkezleri IARC/IACR/MECC kurallarını uygulamaktadır.

Toplanmış olan veriler IARC tarafından, kanser kayıt merkezleri için özel olarak geliştirilmiş olan Can-Reg bilgisayar programına girilmektedir. Sonrasında illerden gelen tüm veriler Kanser Daire Başkanlığınca birleştirilerek her bir kanser türü için insidans hızları hesaplanmaktadır.

İnsidans, sağlıklı olan kişilerin belli bir zaman birimi içinde (kanser olguları için genellikle bir yıl) belirli bir hastalığa yakalanma olasılığıdır. Yani, risk altındaki toplumda bir yıl içinde gelişen yeni kanser vakaları sayısıdır (23).

$$\textbf{İnsidans hızı} = \frac{\textbf{Belirli bir süre içindeki yeni kanser olgu sayısı}}{\textbf{Belirli bir süre içinde izlenen risk altındaki nüfus}} * \textbf{k (100.000)}$$

Belirli bir süre içindeki yeni kanser olgu sayısı: Belirli bir yıla ait, belirli bir coğrafik alanda ikamet etmekte olan yeni kanser tanısı almış vakaların toplam sayısıdır.

Belirli bir süre içinde izlenen risk altındaki nüfus: Belirli bir yıla ait, belirli bir coğrafik alanda yer alan, kanser geliştirme olasılığı olan toplam nüfustur.

Kanser görülme sıklığı hesaplamalarında, rakamların daha rahat ifadesi için 100.000 katsayısı kullanılmaktadır. Bu durum çocukluk çağı kanserlerinde farklılık göstermektedir. Çocukluk çağı kanserleri yetişkin kanserlerinden de daha az görüldüğü için katsayısı 1.000.000 olarak kullanılmaktadır (23).

Vaka tahminleri, ilgili son yıl kaba hız değerleri ile tahmin edilecek yıl nüfusu dikkate alınarak yapılmaktadır.

3. VERİ KALİTESİ

Kanser kayıtlarının kalite analizleri için toplamda 3 ana başlıkta değerlendirme yapılmaktadır (22). Bu başlıklar:

1) Tamlık: Hedef nüfusta ortaya çıkan bütün yeni olguların kayıt merkezinin veri tabanında bulunmasıdır.

2) Geçerlilik: Toplanan verilerin gerçekte olduğu durumu yansıtmasıdır.

3) Zamanındalık: Verilerin zamanında toplanıp, değerlendirilmesidir.

Bu çalışmada sadece veri tabanı üzerinden yapılabilecek olan kalite kontrollerine yer verilmiştir.

3.1. Tamlık Kontrolü

Veri tabanı üzerinden tamlık kontrolü iki şekilde olabilmektedir. Bunlar:

1) Tanı yöntemlerinin dağılımları: Uluslararası kanser kayıtçılığı kuralları çerçevesinde veri tabanında yer alan olguların tanı yöntemleri mikroskobik (morfolojik, histolojik) tanı, klinik tanı ve yalnızca ölüm bildirimi şeklinde olmaktadır. Kanser tanısı ağırlıklı olarak mikroskobik doğrulama ile konmaktadır ancak diğer tanı yöntemlerinin de veri tabanında yer alması gerekmektedir. Veri tabanında mikroskobik tanı sıklığının %100 olması, muhtemelen klinik, laboratuvar ve görüntüleme yöntemleriyle tanı konulmakta olan vakaların atlandığını düşündürmektedir.

2) İnsidans hızlarının zaman içindeki değişimlerinin değerlendirilmesi: Kanser insidans hızlarında olağanüstü bir müdahale (tarama programına başlanması, kayıt altına alma durumunda değişiklik vb) olmadığı sürece ani artış ve azalmalar beklenmemektedir. Ancak özellikle kanser kayıtçılığına yeni başlayan merkezlerde insidans hızlarının toplum dinamiklerini yakalaması zaman almaktadır. Bu nedenle kanser kayıt merkezlerinde sağlıklı kanser kayıtçılık için süreklilik önem arz etmektedir (Şekil 6) (22).

Kanser veri tabanında tamlık kontrolü için histolojik doğrulaması olan ve yalnızca ölüm bildirimi olan vakaların yüzde dağılımlarına dair grafik Şekil 5'de verilmiştir. Zaman içinde yalnızca ölümle yapılan bildirimler ile histolojik doğrulaması olan bildirimlerin benzer bir dağılım gösterdiği görülmektedir. Histolojik doğrulama (HD) ve yalnız ölüm bildirimi incelendiğinde histolojik doğrulama sıklığının %90'ların üzerinde ve yalnız ölüm bildiriminin (YÖB) %0,5-4 arasında olduğu görülmektedir (Tablo 4). Elde edilen deneyimlere göre, %5 ya da daha düşük YÖB kabul edilebilir bir orandır. YÖB değerinin %0 (sıfır) olması ölüm kayıtlarının işlenmediğini, %5 ten yüksek olması ise diğer kaynaklardan raporlama eksiği olduğunu veya kaynaklarda geriye dönük incelemenin tamamlanmadığını düşündürmektedir (22). Her bir topografi için 2014-2018 serisinde tanı yöntemi dağılımı Tablo 4'de verilmiştir. Histolojik doğrulamanın bu seri içinde en sık tiroid kanserleri ile lenfoid ve hematopoetik dokuların kanserlerinde yapıldığı, klinik tanı ya da görüntüleme yöntemiyle en sık karaciğer, pankreas ve diğer endokrin bez kanserlerine tanı koyulduğu görülmektedir.

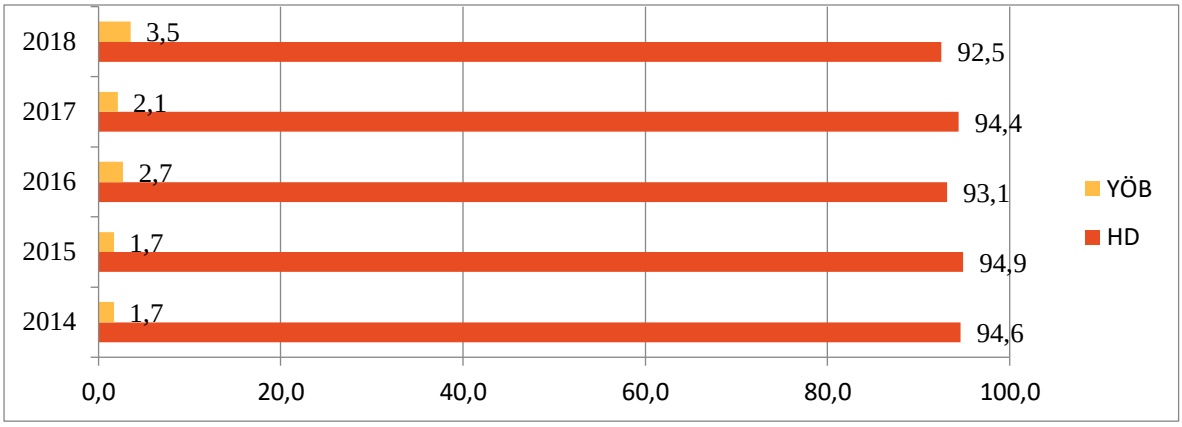

Şekil 5. Türkiye'de Histolojik Doğrulaması (HD) ve Yalnız Ölüm Bildirimi (YÖB) Olan Vakaların Tüm Kanser Vakaları İçindeki Yüzde Dağılımı, 2014-2018

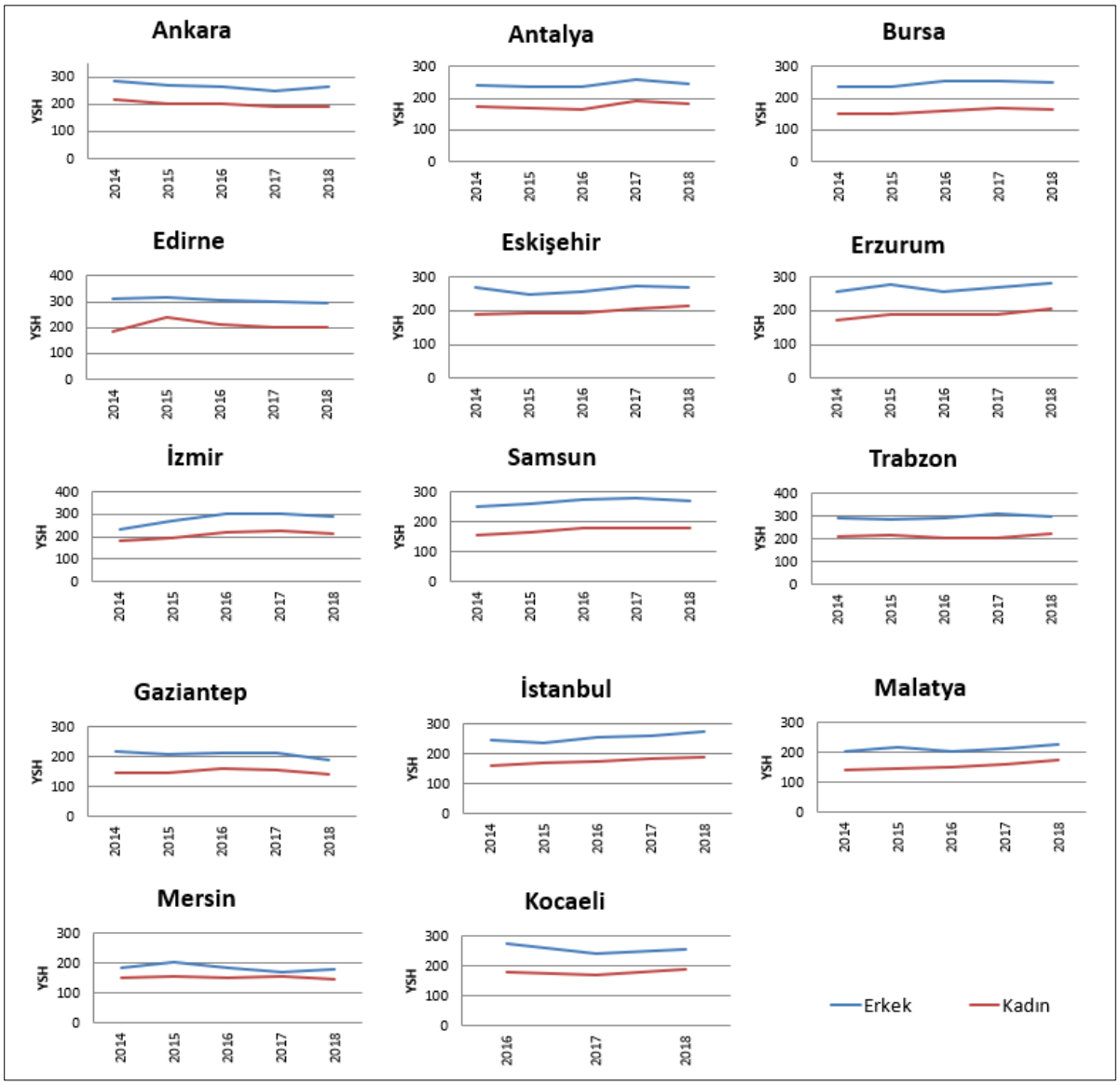

Şekil 6. Türkiye'de Kanser Kayıt Merkezlerinin Cinsiyete Göre Kanser İnsidans Hızlarının Yıllara Göre Değişimi

Tablo 4. Türkiye'de Topografilere Göre Kanser Tanı Yöntemlerinin Yüzde Dağılımları (2014-2018)

		2014				2015				2016				2017				2018			
ICD-10	**Topografi**	**N**	**HD %**	**Klinik %**	**YÖB %**	**N**	**HD %**	**Klinik %**	**YÖB %**	**N**	**HD %**	**Klinik %**	**YÖB %**	**N**	**HD %**	**Klinik %**	**YÖB %**	**N**	**HD %**	**Klinik %**	**YÖB %**
C00-96	**Tüm Topografiler**	**79697**	**94.6**	**3.6**	**1.7**	**84702**	**94.9**	**3.4**	**1.7**	**95526**	**93.1**	**4.1**	**2.7**	**98851**	**94.4**	**3.5**	**2.1**	**102474**	**92.5**	**4.0**	**3.5**
C00	Dudak	244	97.1	1.6	1.2	253	98.4	0.8	0.8	275	98.5	0.4	1.1	253	99.6	0.4	0.0	251	96.0	0.4	3.6
C01-02	Dil	234	96.2	2.1	1.7	257	98.8	1.2	0.0	302	96.7	1.0	2.3	281	97.9	1.8	0.4	290	96.9	2.1	1.0
C03-06	Ağız	197	95.4	4.6	0.0	256	97.3	2.3	0.4	264	94.3	4.5	1.1	286	98.3	1.7	0.0	296	95.9	3.7	0.3
C07-08	Tükrük Bezleri	193	97.4	2.6	0.0	194	98.5	1.5	0.0	183	94.5	4.4	1.1	204	95.1	4.4	0.5	221	92.8	4.5	2.7
C09	Tonsil	60	98.3	1.7	0.0	48	97.9	2.1	0.0	67	100.0	0.0	0.0	70	94.3	4.3	1.4	95	98.9	0.0	1.1
C10	Diğer Orofarinks	17	94.1	0.0	5.9	17	94.1	5.9	0.0	33	87.9	9.1	3.0	35	100.0	0.0	0.0	25	92.0	0.0	8.0
C11	Nasofarinks	328	96.3	3.0	0.6	334	97.3	2.7	0.0	331	94.6	2.7	2.7	349	94.6	4.0	1.4	354	91.8	4.5	3.7
C12-13	Hipofarinks	92	92.4	6.5	1.1	87	95.4	3.4	1.1	79	94.9	5.1	0.0	98	95.9	4.1	0.0	92	92.4	4.3	3.3
C14	Farinks, tanımlanmmış	16	81.3	6.3	12.5	16	93.8	0.0	6.3	25	92.0	8.0	0.0	10	100.0	0.0	0.0	16	56.3	18.8	25.0
C15	Özofagus	587	95.4	2.9	1.7	628	94.6	2.9	2.5	665	92.3	3.9	3.8	635	94.2	4.6	1.3	647	90.3	4.2	5.6
C16	Mide	3972	95.8	2.1	2.0	4140	95.4	2.1	2.5	4524	93.6	2.8	3.6	4637	95.3	2.6	2.2	4737	91.5	2.8	5.7
C17	İnce Barsak	216	97.2	1.4	1.4	232	97.8	1.3	0.9	225	96.4	2.2	1.3	274	94.9	4.0	1.1	251	91.6	1.2	7.2
C18	Kolon	4358	95.7	2.2	2.1	4651	96.0	1.8	2.1	5491	93.6	2.6	3.8	5578	95.3	2.3	2.4	5853	91.0	3.1	5.9
C19-20	Rektum	2596	97.4	1.8	0.8	2865	97.8	1.7	0.5	3094	97.1	1.9	1.0	3373	97.5	2.0	0.4	3228	95.9	2.7	1.4
C21	Anüs	98	95.9	3.1	1.0	107	97.2	2.8	0.0	110	97.3	1.8	0.9	137	97.8	2.2	0.0	136	98.5	1.5	0.0
C22	Karaciğer	987	73.6	18.4	8.0	1129	72.1	21.7	6.2	1273	69.4	19.7	10.8	1225	70.0	20.7	9.3	1216	67.8	22.3	9.9
C23-24	Safrakesesi vb.	532	92.7	5.6	1.7	553	90.2	8.0	1.8	626	86.1	9.4	4.5	683	89.0	6.1	4.8	665	85.9	8.9	5.3
C25	Pankreas	1569	79.7	15.6	4.7	1717	79.3	13.7	7.0	1983	73.7	14.9	11.3	2118	79.9	12.9	7.2	2134	78.5	13.7	7.8
C26	Diğer Sindirim Organ.	70	88.6	7.1	4.3	72	94.4	1.4	4.2	56	75.0	10.7	14.3	54	96.3	1.9	1.9	59	88.1	3.4	8.5
C30-31	Burun, sinüsler vb.	110	95.5	1.8	2.7	119	95.0	3.4	1.7	118	94.1	4.2	1.7	110	93.6	5.5	0.9	111	95.5	2.7	1.8
C32	Larinks	1222	96.1	2.2	1.7	1363	96.1	2.2	1.7	1376	94.7	2.2	3.1	1326	96.6	2.0	1.4	1413	93.1	2.6	4.3
C33-34	Trakea,Bronş,Akciğer	10976	87.9	8.1	4.0	11635	89.7	6.8	3.6	13941	85.6	8.3	6.2	14460	86.7	6.7	6.6	14541	85.0	7.0	8.0
C37-38	Diğer Torasik organlar	246	93.1	6.5	0.4	249	96.8	3.2	0.0	238	90.8	8.0	1.3	228	97.8	2.2	0.0	244	92.2	3.3	4.5
C40-41	Kemik	349	93.1	6.0	0.9	372	94.4	4.3	1.3	368	90.8	6.8	2.4	374	95.5	3.2	1.3	413	91.8	4.1	4.1
C43	Deri Melanomu	606	98.8	0.8	0.3	611	98.2	0.7	1.1	631	97.6	1.7	0.6	672	99.1	0.6	0.3	730	98.6	0.7	0.7
C44	Diğer Deri	8581	99.0	0.6	0.4	8740	98.7	1.0	0.3	9693	98.7	1.1	0.2	9857	99.2	0.7	0.1	10050	98.8	0.8	0.4
C45	Mezoteliyoma	267	99.6	0.4	0.0	220	96.4	0.5	3.2	304	97.7	0.7	1.6	276	97.5	1.4	1.1	302	95.7	1.7	2.6
C46	Kaposi sarkomu	176	100.0	0.0	0.0	220	99.1	0.9	0.0	241	98.8	1.2	0.0	260	97.7	2.3	0.0	263	98.9	1.1	0.0
C47;49	Konnektif,Yum. doku	590	94.2	5.1	0.7	623	96.0	3.5	0.5	769	95.8	3.9	0.3	700	97.3	2.1	0.6	780	93.5	5.0	1.5
C50	Meme	8849	97.6	1.7	0.7	9464	97.8	1.6	0.6	10648	96.9	1.8	1.3	11338	97.7	1.9	0.4	11977	96.0	2.3	1.7
C51	Vulva	92	98.9	1.1	0.0	100	97.0	3.0	0.0	120	99.2	0.8	0.0	125	98.4	0.8	0.8	129	93.0	2.3	4.7
C52	Vajina	29	93.1	3.4	3.4	30	100.0	0.0	0.0	45	100.0	0.0	0.0	44	97.7	2.3	0.0	34	94.1	2.9	2.9
C53	Uterus Serviksi	839	97.7	1.7	0.6	959	98.1	0.8	1.0	1010	97.1	2.2	0.7	1037	98.0	1.7	0.3	1029	95.6	1.4	3.0
C54	Uterus Korpusu	1952	98.3	0.9	0.9	2114	98.5	0.9	0.6	2396	98.3	0.8	0.9	2536	98.7	0.6	0.7	2696	97.6	1.2	1.2
C55	Uterus unspec.	127	96.1	1.6	2.4	151	91.4	4.0	4.6	160	91.9	2.5	5.6	160	88.8	3.8	7.5	191	84.8	5.8	9.4
C56	Over	1196	95.2	3.0	1.8	1304	94.1	4.0	1.9	1448	93.2	4.1	2.6	1459	94.8	3.8	1.4	1527	89.9	4.3	5.8
C57	Diğer Kadın Genital	72	94.4	4.2	1.4	86	91.9	8.1	0.0	102	98.0	2.0	0.0	118	97.5	1.7	0.8	138	94.9	1.4	3.6
C58	Plasenta	12	100.0	0.0	0.0	6	100.0	0.0	0.0	6	66.7	33.3	0.0	7	85.7	0.0	14.3	8	87.5	12.5	0.0
C60	Penis	8	87.5	12.5	0.0	8	100.0	0.0	0.0	12	100.0	0.0	0.0	8	100.0	0.0	0.0	16	100.0	0.0	0.0
C61	Prostat	5418	96.0	1.8	2.1	5897	96.5	1.8	1.8	6840	95.3	2.3	2.4	7197	96.9	1.7	1.4	8322	93.6	3.0	3.5
C62	Testis	763	96.5	3.0	0.5	773	97.4	2.1	0.5	805	95.7	4.2	0.1	867	98.2	1.6	0.2	942	95.9	3.4	0.7
C63	Diğer erkek genital	13	100.0	0.0	0.0	9	100.0	0.0	0.0	7	85.7	14.3	0.0	12	91.7	0.0	8.3	14	100.0	0.0	0.0
C64	Böbrek	1825	95.0	3.9	1.2	2003	95.5	3.2	1.3	2383	94.4	4.1	1.6	2447	94.5	4.8	0.7	2495	92.6	5.2	2.2
C65	Renal Pelvis	65	100.0	0.0	0.0	68	91.2	7.4	1.5	82	92.7	6.1	1.2	71	93.0	7.0	0.0	76	92.1	2.6	5.3
C66	Üreter	44	97.7	2.3	0.0	46	97.8	2.2	0.0	71	95.8	4.2	0.0	55	98.2	1.8	0.0	61	98.4	0.0	1.6
C67	Mesane	3926	96.3	2.8	1.0	4416	96.6	2.5	0.9	4939	95.8	2.8	1.4	4887	97.1	2.3	0.6	5032	94.0	4.0	2.0
C68	Diğer Üriner organlar	42	95.2	4.8	0.0	27	92.6	7.4	0.0	46	89.1	10.9	0.0	53	98.1	0.0	1.9	43	88.4	2.3	9.3
C69	Göz	76	86.8	13.2	0.0	100	85.0	14.0	1.0	91	81.3	17.6	1.1	98	87.8	12.2	0.0	87	88.5	10.3	1.1
C70-72	Beyin, sinir sistemi	1750	84.6	11.4	4.0	1808	86.2	9.5	4.4	1974	79.9	12.7	7.3	2071	84.3	11.3	4.4	2006	82.3	12.5	5.2
C73	Tiroid	5548	99.2	0.2	0.6	6024	99.5	0.3	0.2	6757	99.3	0.6	0.1	6869	99.4	0.5	0.1	6874	99.0	0.9	0.1
C74	Adrenal bez	97	87.6	11.3	1.0	115	95.7	3.5	0.9	101	87.1	10.9	2.0	105	93.3	6.7	0.0	119	89.1	7.6	3.4
C75	Diğer Endokrin	85	71.8	27.1	1.2	69	75.4	24.6	0.0	58	72.4	25.9	1.7	53	75.5	20.8	3.8	53	73.6	20.8	5.7
C81	Hodgkin hastalığı	594	99.8	0.0	0.2	661	99.1	0.5	0.5	669	98.8	1.2	0.0	748	99.6	0.3	0.1	756	99.1	0.7	0.3
C82-85,96	Non-Hodgkin lenfoma	2404	98.5	0.8	0.7	2435	98.5	0.6	0.9	2703	97.5	1.6	0.9	2664	98.3	1.3	0.4	2795	98.2	1.3	0.5
C88	İmmunoproliferatif has	57	100.0	0.0	0.0	42	95.2	0.0	4.8	17	94.1	5.9	0.0	16	100.0	0.0	0.0	13	100.0	0.0	0.0
C90	Multiple Myelom	890	99.1	0.4	0.4	870	96.7	1.4	2.0	922	96.7	2.0	1.3	1096	97.4	1.6	1.1	1189	97.4	1.8	0.8
C91	Lenfoid Lösemi	958	99.0	0.4	0.6	907	99.3	0.1	0.6	972	98.5	0.3	1.2	1153	98.5	0.8	0.7	1179	98.5	0.7	0.8
C92-94	Myeloid Lösemi	914	99.1	0.4	0.4	898	97.0	0.2	2.8	996	98.0	0.2	1.8	1120	98.2	0.4	1.4	1140	98.1	0.4	1.5
C95	Lösemi, tanımlanmmış	106	98.1	0.9	0.9	94	91.5	1.1	7.4	138	71.0	4.3	24.6	119	78.2	5.0	16.8	128	88.3	0.8	10.9
C39, C48, C77, C80	Diğer&Tanımlanmamış	1457	76.0	19.2	4.8	1510	74.8	20.5	4.8	1723	72.8	22.6	4.6	1755	75.2	17.8	7.0	1992	74.9	15.8	9.3

Bilinmeyen oranı yıllara göre sırasıyla %3,6 %3,1 %3,0 %3,3 %3,0 şeklindedir.

3.2. Geçerlilik

Toplanan verilerin doğruluğunu ve tutarlılığını gösteren bir değerlendirme yöntemidir. Veri tabanı üzerinden geçerlilik kontrolü iki şekilde yapılabilmektedir:

1) Eksik (bilinmeyen) bilgi sıklığının belirlenmesi

2) Tanı yöntemlerinin değerlendirilmesi

Bu yöntemlerden tanı yöntemlerinin dağılımı, tamlık kısmında da incelenmiştir. Aynı zamanda histolojik doğrulaması olan tanıların sıklığı ile geçerlilik arasında da doğrusal bir ilişki mevcuttur (21). Tanı yöntemlerinin incelenmesi Şekil 5, Tablo 4'da detaylı olarak yapılmıştır.

Bilinmeyen bilgi sıklığının belirlenmesinde Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı içinde yer alan gerekli ve zorunlu olan başlıklar ele alınmıştır (Tablo 5).

Tablo 5. 2018 Yılı Türkiye Birleşik 2018 Veri Tabanının Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi

VERİ BAŞLIKLARI	BİLİNMEYEN	
	N	**%**
Tanı yöntemi	3189	3.0
Topografi (76.- ve 80.-)	2005	1.9
Histoloji (8000.-)*	2527	2.7
Lateralite	10732	10.2
Differansiyasyon*	53805	56.8
Özet evre	32208	30.5

*Histolojik doğrulama yöntemi ile teşhis edilenler içerisinde

Tablo 5 incelendiğinde özellikle kanserlerin differansiyasyon ve özet evrelerinin belirlenmesinde sorun olduğu görülmektedir.

3.3. Zamanındalık

Toplanan verilerin zamanında toplanıp, değerlendirilmesidir. Bunun için önerilmekte olan kanser tanısının konulduğu yılın sona ermesinden itibaren ilk 12 ayda ilgili yıla ait olguların % 90'ının, ilk 24 ayda ise % 95'inin kayıt altına alınmasıdır (22). Türkiye Birleşik 2018 Veri Tabanı zamanındalık açısından incelendiğinde; veri tabanında yer alan olguların %68,1'inin ilk 12 ayda, %92,1'ünün ise ilk 24 ayda kayıt altına alınmış olduğu saptanmıştır.

4. 2018 YILI VERİLERİ

Tablo 6. Kanserlerin Cinsiyete Göre Vaka Sayısı, Kaba Hız, Yaşa Standardize Edilmiş Hız Dağılımı (YSH), Vaka Sayıları Tahminleri (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ERKEK						KADIN					
ICD-10	Topografi	YSH	Kaba Hız	2018 vaka sayısı	2021 vaka tahmini	ICD-10	Topografi	YSH	Kaba Hız	2018 vaka sayısı	2021 vaka tahmini
C00-96	**Tüm Topografiler**	**262.4**	**283.4**	**116,591**	**120,241**	**C00-96**	**Tüm Topografiler**	**188.0**	**231.7**	**94,682**	**97,898**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**4.9**	**5.5**	2,263	2,334	**C00-14**	**Ağız, Farinks**	**2.2**	**2.7**	**1,103**	**1,141**
C00	Dudak	0.9	1	411	424	C00	Dudak	0.2	0.3	123	127
C01-C02	Dil	0.8	0.9	370	382	C01-C02	Dil	0.4	0.5	204	211
C03-C06	Ağız	0.8	0.9	370	382	C03-C06	Ağız	0.5	0.6	245	254
C07-C08	Tükrük Bezleri	0.6	0.6	247	255	C07-C08	Tükrük Bezleri	0.4	0.5	204	211
C09	Tonsil	0.3	0.4	165	170	C09	Tonsil	0.1	0.1	41	42
C10	Diğer Orofarinks	0.1	0.1	41	42	C10	Diğer Orofarinks	0	0	0	0
C11	Nasofarinks	1.1	1.3	535	552	C11	Nasofarinks	0.5	0.5	204	211
C12-C13	Hipofarinks	0.3	0.3	123	127	C12-C13	Hipofarinks	0.1	0.2	82	85
C14	Farinks, tanımlanmamış	0	0	0	0	C14	Farinks, tanımlanmamış	0	0	0	0
C15-26	**Sindirim Organları**	**52.8**	**58**	**23,861**	**24,608**	**C15-26**	**Sindirim Organları**	**29.4**	**37.3**	**15,242**	**15,760**
C15	Özofagus	1.7	1.9	782	806	C15	Özofagus	1	1.3	531	549
C16	Mide	14.1	15.4	6,336	6,534	C16	Mide	6.5	8.3	3,392	3,507
C17	İnce Barsak	0.7	0.8	329	339	C17	İnce Barsak	0.4	0.4	163	169
C18	Kolon	15.8	17.3	7,117	7,340	C18	Kolon	9.7	12.3	5,026	5,197
C19-C20	Rektum	9	9.9	4,073	4,200	C19-C20	Rektum	5	6.2	2,534	2,620
C21	Anüs	0.3	0.3	123	127	C21	Anüs	0.2	0.3	123	127
C22	Karaciğer	3.9	4.2	1,728	1,782	C22	Karaciğer	1.6	2	817	845
C23-C24	Safrakesesi vb.	1.6	1.8	741	764	C23-C24	Safrakesesi vb.	1.2	1.6	654	676
C25	Pankreas	5.6	6.2	2,551	2,631	C25	Pankreas	3.7	4.8	1,961	2,028
C26	Diğer Sindirim Organları	0.1	0.2	82	85	C26	Diğer Sindirim Organları	0.1	0.1	41	42
C30-34, C37-C38	**Solunum Organları**	**62.6**	**67.3**	**27,687**	**28,554**	**C30-34, C37-C38**	**Solunum Organları**	12	14.8	6,048	6,253
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0.4	0.4	165	170	C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0.2	0.2	82	85
C32	Larinks	6	6.5	2,674	2,758	C32	Larinks	0.5	0.6	245	254
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	55.5	59.7	24,561	25,330	C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	10.9	13.5	5,517	5,704
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0.7	0.7	288	297	C37-C38	Diğer Torasik organlar	0.4	0.5	204	211
C40-C41	**Kemik**	**1.2**	**1.2**	**494**	**509**	**C40-C41**	**Kemik**	**0.9**	**0.9**	368	380
C43	**Deri Melanomu**	**1.8**	**2**	**823**	**849**	**C43**	**Deri Melanomu**	**1.2**	**1.6**	654	676
C44	**Diğer Deri**	**24.5**	**26.8**	**11,026**	**11,371**	**C44**	**Diğer Deri**	**17.1**	**22.5**	9,194	9,507
C45	**Mezoteliyoma**	**0.9**	**1**	**411**	**424**	**C45**	**Mezoteliyoma**	**0.4**	**0.5**	204	211
C46	**Kaposi sarkomu**	**0.9**	**1**	**411**	**424**	**C46**	**Kaposi sarkomu**	**0.3**	**0.4**	163	169
C47;C49	**Konnektif,Yumuşak doku**	**2.1**	**2.2**	**905**	**933**	**C47;C49**	**Konnektif,Yumuşak doku**	**1.5**	**1.7**	695	718
C50	**Meme**	**0.7**	**0.8**	**329**	**339**	**C50**	**Meme**	**48.6**	**60**	24,518	25,351
C60-63	**Erkek Genital Organları**	**44.8**	**47.4**	**19,500**	**20,111**	**C51-58**	**Kadın Genital Organları**	**23.8**	**28.8**	11,769	12,169
C60	Penis	0.1	0.1	41	42	C51	Vulva	0.5	0.6	245	254
C61	Prostat	40.3	42.4	17,443	17,990	C52	Vajina	0.1	0.2	82	85
C62	Testis	4.3	4.8	1,975	2,037	C53	Uterus Serviksi	4.2	5.2	2,125	2,197
C63	Diğer erkek genital	0.1	0.1	41	42	C54	Uterus Korpusu	11.1	13.3	5,435	5,620
						C55	Uterus unspec.	0.8	1	409	423
						C56	Over	6.5	7.8	3,187	3,296
						C57	Diğer Kadın Genital	0.6	0.7	286	296
						C58	Plasenta	0	0	0	0
C64-68	**Üriner Organlar**	**28.1**	**30.7**	**12,630**	**13,025**	**C64-68**	**Üriner Organlar**	**6.5**	**8.2**	3,351	3,465
C64	Böbrek	7.5	8.4	3,456	3,564	C64	Böbrek	3.4	4.1	1,675	1,732
C65	Renal Pelvis	0.3	0.3	123	127	C65	Renal Pelvis	0.1	0.1	41	42
C66	Üreter	0.2	0.2	82	85	C66	Üreter	0	0.1	41	42
C67	Mesane	20	21.6	8,886	9,164	C67	Mesane	2.9	3.8	1,553	1,606
C68	Diğer Üriner organlar	0.1	0.2	82	85	C68	Diğer Üriner organlar	0.1	0.1	41	42
C69	**Göz**	**0.2**	**0.2**	**82**	**85**	**C69**	**Göz**	**0.3**	**0.3**	123	127
C70-C72	Beyin, sinir sistemi	5.2	5.5	2,263	2,334	**C70-C72**	**Beyin, sinir sistemi**	**4.2**	**4.8**	1,961	2,028
C73	**Tiroid**	**6.3**	**7.3**	**3,003**	**3,097**	**C73**	**Tiroid**	**22.1**	**26.6**	10,870	11,239
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**0.6**	**0.5**	206	212	**C74-75**	**Diğer Endokrin Bezleri**	**0.5**	**0.5**	204	211
C74	Adrenal bez	0.4	0.3	123	127	C74	Adrenal bez	0.3	0.3	123	127
C75	Diğer Endokrin	0.2	0.2	82	85	C75	Diğer Endokrin	0.2	0.2	82	85
C81-85,88,90-96	**Lenf ve Hem,Dokular**	**18.9**	**20.1**	**8,269**	**8,528**	**C81-85,88,90-96**	**Lenf ve Hem, Dokular**	13.5	15.3	6,252	6,465
C81	Hodgkin hastalığı	2.1	2.2	905	933	C81	Hodgkin hastalığı	1.4	1.5	613	634
C82-C85; C96	Non-Hodgkin lenfoma	6.9	7.6	3,127	3,225	C82-C85; C96	Non-Hodgkin lenfoma	5.2	6.2	2,534	2,620
C88	İmmunoproliferatif has.	0.1	0.1	41	42	C88	İmmunoproliferatif has.	0	0	0	0
C90	Multiple Myelom	3	3.3	1,358	1,400	C90	Multiple Myelom	2.1	2.5	1,022	1,056
C91	Lenfoid Lösemi	3.6	3.5	1,440	1,485	C91	Lenfoid Lösemi	2.4	2.3	940	972
C92-C94	Myeloid Lösemi	2.9	3.1	1,275	1,315	C92-C94	Myeloid Lösemi	2.1	2.5	1,022	1,056
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0.3	0.3	123	127	C95	Lösemi, tanımlanmamış	0.3	0.3	123	127
C39, C48, C76, C77, C80	**Diğer & tanımlanmamış**	**5.7**	**6.2**	**2,551**	**2,631**	**C39, C48, C76, C77, C80**	**Diğer & tanımlanmamış**	**3.7**	**4.8**	1,961	2,028

Tablo 7. Erkeklerde Yaşa Özel Kanser Hızların Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) (100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	Kaba Hız	YSH
C00-96	**Bütün yerleşim yerleri**	**20**	**12**	**12**	**19**	**32**	**40**	**49**	**69**	**110**	**185**	**374**	**683**	**1146**	**1614**	**2032**	**2267**	**2301**	**2074**	**283.4**	**262.4**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**0.1**	**0.1**	**0.4**	**1.0**	**0.8**	**1.1**	**2.0**	**2.4**	**4.6**	**6.5**	**11.1**	**13.5**	**20.8**	**24.0**	**27.7**	**30.0**	**27.3**	**31.2**	**5.5**	**4.9**
C00	Dudak	0	0	0.1	0	0.1	0	0.4	0.4	0.7	0.8	1.7	2.3	3.9	5.4	5.4	5.8	7.9	11.1	1	0.9
C01-C02	Dil	0	0	0	0.1	0.1	0.2	0.3	0.4	0.6	0.8	1.5	2.8	3.4	4.4	6.4	4.5	6.5	1	0.9	0.8
C03-C06	Ağız	0	0	0	0.1	0.1	0.2	0.3	0.2	0.3	1.1	2.1	2	4.7	3.2	5.2	6.2	2.9	5	0.9	0.8
C07-C08	Tükrük Bezleri	0.1	0	0	0.2	0	0.2	0.3	0.3	0.4	0.6	1.1	1.5	1.6	2.9	1.8	4.5	4.3	10.1	0.6	0.6
C09	Tonsil	0	0	0	0.1	0	0.1	0.1	0	0.1	0.3	1	1.5	1.8	1.4	2.8	2.1	1.4	0	0.4	0.3
C10	Diğer Orofarinks	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0	0.1	0	0.2	0.2	0.7	0.8	0	1.6	0	0	0.1	0.1
C11	Nasofarinks	0	0.1	0.3	0.5	0.3	0.4	0.3	1	2.2	2.5	2.9	2.4	3.7	4.4	3.3	3.3	2.9	2	1.3	1.1
C12-C13	Hipofarinks	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0.1	0.1	0.4	0.5	0.8	1	1.5	2.3	1.6	1.4	1	0.3	0.3
C14	Farinks, tanımlanmamış	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0	0.1	0	0	0	0.5	0.4	0	1	0	0
C15-26	**Sindirim Organları**	**0.4**	**0.1**	**0.4**	**0.9**	**2.4**	**3.5**	**5.8**	**14**	**25**	**43.3**	**85**	**148.7**	**238.9**	**324.2**	**399.9**	**486.3**	**502**	**437.3**	**58**	**52.8**
C15	Özofagus	0	0	0	0	0.1	0	0.2	0.6	1.1	1.4	3.6	4.7	8.3	10.5	14.2	9.5	14.4	16.1	1.9	1.7
C16	Mide	0	0	0	0.1	0.6	1.5	1.4	4	7.5	12.7	22.6	38.4	65.9	85.3	102.8	129.9	115.6	122.9	15.4	14.1
C17	İnce Barsak	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0.2	0.6	0.7	0.8	2.7	3.1	3.7	6.2	3.7	6.5	8.1	0.8	0.7
C18	Kolon	0	0.1	0.2	0.7	0.8	1.2	2.6	4.9	7.5	11.7	22.1	41.4	69.4	94.8	123.2	154.6	173.1	140.1	17.3	15.8
C19-C20	Rektum	0	0	0	0.1	0.3	0.4	1.1	2.4	3.8	8.8	16.6	28.7	39.7	58.7	65.7	74.8	67.5	53.4	9.9	9
C21	Anüs	0	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0.2	0.4	0.6	0.8	1.3	1.2	1.5	4.1	5	2	0.3	0.3
C22	Karaciğer	0.4	0	0.2	0	0.4	0.2	0.2	0.5	1.5	1.9	6.6	11.6	17.2	24.5	31.9	29.6	40.9	30.2	4.2	3.9
C23-C24	Safrakesesi vb.	0	0	0	0	0	0	0	0.3	0.6	1.3	2.7	3.5	8.4	9.5	12.1	18.9	15.1	16.1	1.8	1.6
C25	Pankreas	0	0	0	0	0.1	0.1	0.2	0.9	2.2	4.3	9.2	16.7	25.4	34.5	41.5	60.4	61	46.4	6.2	5.6
C26	Diğer Sindirim Organları	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0.2	0.2	0.2	1.5	0.8	0.8	2.9	2	0.2	0.1
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**0.1**	**0.2**	**0.2**	**0.5**	**1.0**	**0.9**	**1.7**	**4.8**	**11.8**	**37.1**	**100.7**	**205.8**	**332.6**	**439.8**	**514.2**	**515.9**	**426.5**	**328.5**	**67.3**	**62.6**
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0	0.1	0.1	0	0	0.1	0.2	0.2	0.2	0.6	0.6	0.9	1.9	1	2.3	2.1	0.7	4	0.4	0.4
C32	Larinks	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0.7	1.4	6.1	13.2	23.4	30.9	36.7	42.5	40.7	32.3	21.2	6.5	6
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	0	0.1	0	0.3	0.7	0.4	1.1	3.5	10	30.1	84.9	179.5	297.9	398.7	465.3	469.4	387.8	299.3	59.7	55.5
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0.1	0	0.1	0.2	0.2	0.4	0.3	0.4	0.2	0.3	2	2	1.9	3.4	4.1	3.7	5.7	4	0.7	0.7
C40-C41	**Kemik**	**0.4**	**0.7**	**1.7**	**1.9**	**1.2**	**1.3**	**0.9**	**1**	**0.6**	**1**	**1.1**	**1**	**2.2**	**2**	**3.3**	**1.2**	**4.3**	**0**	**1.2**	**1.2**
C43	**Deri Melanomu**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.3**	**0.6**	**0.8**	**1.2**	**1.2**	**1.7**	**4**	**4.2**	**6**	**8.3**	**12.9**	**11.5**	**19.4**	**21.2**	**2**	**1.8**
C44	**Diğer Deri**	**0**	**0.2**	**0.1**	**0.1**	**0.9**	**1.8**	**3.2**	**5.5**	**10.2**	**18.7**	**29.8**	**49.6**	**89.4**	**139.3**	**198.9**	**277.5**	**387.8**	**423.2**	**26.8**	**24.5**
C45	**Mezoteliyoma**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0.1**	**0**	**0**	**0.1**	**0.3**	**0.6**	**2.6**	**2.1**	**3.7**	**6.3**	**9.8**	**7**	**4.3**	**3**	**1**	**0.9**
C46	**Kaposi sarkomu**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0.1**	**0.1**	**0.2**	**0.2**	**0.4**	**0.3**	**0.4**	**1.3**	**2.7**	**6.4**	**8**	**15.2**	**10.8**	**15.1**	**1**	**0.9**
C47;C49	**Konnektif,Yumuşak doku**	**1.3**	**0.7**	**0.6**	**1**	**1.2**	**0.8**	**1.4**	**1.5**	**2.1**	**2.1**	**2.4**	**4.3**	**5.9**	**5.9**	**8.8**	**12.3**	**14.4**	**9.1**	**2.2**	**2.1**
C50	**Meme**	**0**	**0**	**0**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.3**	**0.2**	**0.9**	**1.3**	**1.3**	**1.1**	**3.5**	**2.5**	**5.2**	**7**	**7.2**	**6**	**0.8**	**0.7**
C60-63	**Erkek Genital Organları**	**0.5**	**0.1**	**0.2**	**3.2**	**10.0**	**13.2**	**11.5**	**8.2**	**7.6**	**11.4**	**33.6**	**90.8**	**206.1**	**325.6**	**426.2**	**427.9**	**400.1**	**409.1**	**47.4**	**44.8**
C60	Penis	0.1	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0	0.2	0.2	0.5	0.5	0.5	0	0	0	0.1	0.1
C61	Prostat	0	0	0	0.1	0	0.1	0.1	0.2	1.6	7.9	30.4	88.9	203.4	323.6	423.3	427.1	397.9	409.1	42.4	40.3
C62	Testis	0.4	0.1	0.2	3	10	13	11.4	7.8	5.9	3.4	2.8	1.5	2.2	1.2	2.1	0.8	2.2	0	4.8	4.3
C63	Diğer erkek genital	0	0	0	0.1	0	0.1	0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0	0.3	0.3	0	0	0	0.1	0.1
C64-68	**Üriner Organlar**	**1.3**	**0.2**	**0.0**	**0.0**	**0.8**	**1.5**	**3.5**	**6.5**	**13.0**	**21.9**	**43.4**	**74.9**	**119.1**	**178.7**	**235.6**	**279.7**	**262.1**	**199.5**	**30.7**	**28.1**
C64	Böbrek	1.3	0.1	0	0	0.2	0.9	1.9	3.7	6.9	10.3	18.4	24.8	29.9	36.6	44.3	46.9	43.8	17.1	8.4	7.5
C65	Renal Pelvis	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0.2	0.2	0.4	0.8	2.2	2.8	2.5	2.9	1	0.3	0.3
C66	Üreter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.2	0.8	0.6	2	3.3	2.5	1.4	2	0.2	0.2
C67	Mesane	0	0.1	0	0	0.6	0.6	1.5	2.8	6	11.4	24.5	48.5	87.2	136.2	183.7	225.7	214	179.4	21.6	20
C68	Diğer Üriner organlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0.4	0.6	1.7	1.5	2.1	0	0	0.2	0.1
C69	**Göz**	**0.8**	**0.2**	**0**	**0**	**0.1**	**0.1**	**0**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0**	**0.4**	**0.7**	**0.7**	**0.3**	**1.2**	**1.4**	**1**	**0.2**	**0.2**
C70-C72	Beyin, sinir sistemi	3.2	1.8	1.2	1.5	2	2.3	3	3.6	4.7	4.9	8.5	12.7	16.5	17.1	24.2	23.8	18	22.2	5.5	5.2
C73	**Tiroid**	**0.1**	**0.3**	**0.4**	**1.9**	**2.8**	**5.2**	**6**	**8.4**	**11.4**	**12**	**14.5**	**17.5**	**18.7**	**19.5**	**11.6**	**13.6**	**6.5**	**4**	**7.3**	**6.3**
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**2.1**	**0.2**	**0.0**	**0.1**	**0.2**	**0.2**	**0.3**	**0.4**	**0.4**	**0.4**	**0.6**	**0.4**	**1.0**	**0.8**	**0.8**	**1.6**	**0.7**	**1.0**	**0.5**	**0.6**
C74	Adrenal bez	2	0.2	0	0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.2	0.3	0.2	0.5	0.5	0.5	0	0	1	0.3	0.4
C75	Diğer Endokrin	0.1	0	0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.3	0.2	0.3	0.2	0.5	0.3	0.3	1.6	0.7	0	0.2	0.2
C81-85,88,90-96	**Lenf ve Hem,Dokular**	**9.0**	**7.1**	**6.3**	**6.6**	**7.9**	**6.9**	**7.5**	**10.3**	**13.9**	**19.0**	**27.6**	**40.2**	**54.3**	**79.3**	**99.7**	**106.8**	**131.5**	**103.7**	**20.1**	**18.9**
C81	Hodgkin hastalığı	0.5	0.8	1.7	2.1	3.3	2.5	1.9	2.3	2.2	2.5	2.8	4	2.9	2.2	2.8	4.5	2.2	2	2.2	2.1
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	1.4	1.7	1.2	1.3	2.1	3	2.5	4.4	5.7	8.2	11.2	16.9	22	33.7	37.4	42.3	56.7	29.2	7.6	6.9
C88	İmmunoproliferatif has.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0	0.3	0.3	0.8	2.2	2	0.1	0.1
C90	Multiple Myelom	0	0	0	0	0	0.1	0.2	0.6	1.7	2.9	4.4	8.6	15.1	19.6	25	23.4	24.4	18.1	3.3	3
C91	Lenfoid Lösemi	5.5	3.7	2.4	1.8	0.9	0.5	0.8	1.4	1.2	1.7	4.2	6	7	10.5	16.5	16.9	19.4	26.2	3.5	3.6
C92-C94	Myeloid Lösemi	1.1	0.6	0.7	1.4	1.4	0.8	2	1.5	3	3.4	4.8	4.1	6.9	11.8	16.2	16	24.4	22.2	3.1	2.9
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0.5	0.3	0.3	0	0.2	0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.5	0.4	1.2	1.5	2.9	2.2	4	0.3	0.3
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer & tanımlanmamış**	**0.4**	**0.1**	**0.2**	**0.3**	**0.5**	**0.6**	**0.8**	**0.9**	**1.6**	**2.9**	**7.4**	**15.1**	**24.6**	**35.2**	**45.6**	**49.7**	**79.7**	**60.5**	**6.2**	**5.7**

Tablo 8. Kadınlarda Yaşa Özel Kanser Hızların Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) (100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	Kaba Hız	YSH
C00-96	**Bütün yerleşim yerleri**	**16**	**10**	**10**	**18**	**30**	**53**	**88**	**155**	**239**	**321**	**412**	**523**	**628**	**772**	**891**	**985**	**1020**	**1033**	**231.7**	**188**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**0.1**	**0.1**	**0.2**	**0.6**	**0.8**	**0.8**	**1.4**	**2.2**	**2.3**	**3.1**	**4.1**	**5.9**	**7.3**	**9.4**	**11.8**	**12.9**	**10.2**	**20.5**	**2.7**	**2.2**
C00	Dudak	0	0	0	0.1	0.1	0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.4	0.3	0.9	0.8	3.3	2.3	5.5	0.3	0.2
C01-C02	Dil	0	0	0	0	0	0.1	0.1	0.3	0.4	0.5	0.7	0.9	1.5	1.4	4.4	2.4	1.4	8.5	0.5	0.4
C03-C06	Ağız	0.1	0	0.1	0	0.2	0.1	0.2	0.5	0.5	0.4	1.1	1.4	0.8	3.4	2.5	3.6	2.8	3.5	0.6	0.5
C07-C08	Tükrük Bezleri	0	0	0	0.2	0.1	0.4	0.4	0.3	0.3	0.6	1.1	1.6	1.3	1.5	0.8	1.8	1.4	2	0.5	0.4
C09	Tonsil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.2	0.2	0.2	0.5	0.2	0.6	0.3	0	0.5	0.1	0.1
C10	Diğer Orofarinks	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0	0	0	0.1	0.1	0	0.2	0	0	0	0	0
C11	Nasofarinks	0	0.1	0.1	0.3	0.3	0.1	0.5	0.8	0.5	0.9	0.7	0.7	2.1	1.5	1.3	0.6	0.9	0	0.5	0.5
C12-C13	Hipofarinks	0	0	0	0	0.1	0.1	0.1	0	0.4	0.4	0.1	0.5	0.5	0.3	0.8	0.6	1.4	0.5	0.2	0.1
C14	Farinks, tanımlanmamış	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0.1	0	0.1	0.1	0.2	0.2	0.4	0.3	0	0	0	0
C15-26	**Sindirim Organları**	**0.4**	**0.2**	**0.3**	**1**	**2.1**	**4.1**	**6.1**	**12.5**	**19.1**	**31.9**	**53.8**	**78.4**	**113.7**	**162.3**	**204.5**	**239.1**	**287.1**	**278.9**	**37.3**	**29.4**
C15	Özofagus	0	0	0	0	0	0.1	0.2	0.5	1.1	1.4	1.5	4.2	4.6	4.5	5.7	7.2	7.3	10.5	1.3	1
C16	Mide	0	0	0	0.3	0.3	0.9	2.1	3.3	5.8	8.9	10.7	15.4	24	29.9	47	49.8	74.4	61.7	8.3	6.5
C17	İnce Barsak	0	0	0	0	0	0.1	0.2	0.3	0.5	0.6	0.8	0.7	1.4	2.3	2.1	0.6	2.8	2	0.4	0.4
C18	Kolon	0	0.1	0.2	0.3	1	1.7	1.7	3.9	5.6	10.4	18.8	27	36	56.9	64.6	78.6	94.1	86.3	12.3	9.7
C19-C20	Rektum	0	0	0	0.1	0.3	0.5	1.2	2.5	3.1	6.3	12	15	19.9	25.8	30.6	39	33.1	32.1	6.2	5
C21	Anüs	0	0	0	0	0	0	0.1	0.1	0.4	0.3	0.5	0.8	0.5	1.8	0.8	2.4	2.8	2.5	0.3	0.2
C22	Karaciğer	0.3	0.1	0.1	0.2	0.3	0.2	0.2	0.5	0.6	1.1	1.7	3.5	6.4	8.4	12.8	15.3	15.6	20.6	2	1.6
C23-C24	Safrakesesi vb.	0.1	0	0	0	0	0.1	0	0.3	0.6	0.6	2.5	3.2	4.9	7.5	10.1	10.2	15.2	14.5	1.6	1.2
C25	Pankreas	0	0	0	0.1	0.2	0.4	0.4	1	1.3	2.3	5.2	8.6	15.1	24.4	30.2	34.5	41.8	48.2	4.8	3.7
C26	Diğer Sindirim Organları	0	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0.1	0	0.1	0	0.9	0.8	0.6	1.5	0	0.5	0.1	0.1
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	0.3	0.1	0	0.6	0.8	0.8	1.7	3.4	5.9	12.3	24.7	39.2	55.5	67.1	80.6	81	81.3	79.8	14.8	12
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0.1	0	0	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1	0.2	0.1	0.5	0.1	0.3	0.5	0.8	0.6	0.9	0.5	0.2	0.2
C32	Larinks	0	0	0	0	0.1	0	0.1	0.2	0.4	0.8	1.4	1.2	2.5	2.6	1.7	1.5	1.4	1.5	0.6	0.5
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	0	0	0	0.3	0.6	0.6	1.2	2.8	4.8	10.9	21.7	37	51.3	63.1	76.6	76.2	77.6	75.8	13.5	10.9
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0.2	0.1	0	0.1	0	0.1	0.2	0.3	0.5	0.5	1.1	0.9	1.4	0.9	1.5	2.7	1.4	2	0.5	0.4
C40-C41	**Kemik**	**0.1**	**0.6**	**1.5**	**1.2**	**0.6**	**0.7**	**0.9**	**0.6**	**0.6**	**1.3**	**1.6**	**1.1**	**1**	**1.1**	**0.8**	**0.9**	**0.9**	**1**	**0.9**	**0.9**
C43	**Deri Melanomu**	**0**	**0**	**0.1**	**0**	**0.3**	**0.6**	**0.9**	**1.1**	**1.6**	**1.5**	**2.3**	**2.5**	**3.2**	**4.9**	**7.8**	**9.3**	**10.1**	**12**	**1.6**	**1.2**
C44	**Diğer Deri**	**0**	**0.1**	**0.1**	**0.4**	**1.2**	**1.9**	**3.6**	**6.5**	**9.7**	**16.5**	**27**	**41.5**	**55.8**	**94.8**	**127.8**	**172.6**	**208.9**	**246.8**	**22.5**	**17.1**
C45	**Mezoteliyoma**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0.1**	**0**	**0.2**	**0.1**	**0.2**	**0.7**	**0.7**	**1.1**	**1.7**	**2.6**	**3.6**	**2.4**	**1.4**	**2.5**	**0.5**	**0.4**
C46	**Kaposi sarkomu**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0.1**	**0.1**	**0**	**0.1**	**0**	**0.3**	**0.3**	**0.4**	**0.6**	**0.3**	**2.1**	**6**	**2.8**	**7.5**	**0.4**	**0.3**
C47;C49	**Konnektif,Yumuşak doku**	**1.3**	**0.5**	**0.5**	**0.9**	**0.5**	**1.2**	**0.9**	**1.3**	**1.1**	**1.6**	**2.8**	**2.6**	**3.1**	**4.8**	**5.5**	**5.1**	**7.3**	**6**	**1.7**	**1.5**
C50	**Meme**	**0**	**0**	**0**	**0.2**	**1.5**	**8.3**	**25.1**	**56.8**	**101.2**	**125.1**	**133.3**	**146.2**	**156**	**151.6**	**153.2**	**163.6**	**139.1**	**129.4**	**60**	**48.6**
C51-58	**Kadın Genital Organları**	**0.1**	**0.1**	**0.9**	**1.3**	**2.4**	**3.8**	**6.7**	**15**	**26.4**	**42.4**	**64**	**86.6**	**94.5**	**110.5**	**111.7**	**98.1**	**77.2**	**69.7**	**28.8**	**23.8**
C51	Vulva	0	0	0	0	0	0.1	0.1	0.2	0.4	0.4	0.7	1.5	2.2	2.5	3.8	4.2	4.1	6.5	0.6	0.5
C52	Vajina	0	0	0	0	0	0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.6	0.8	0.5	1	0.9	0.5	0.5	0.2	0.1
C53	Uterus Serviksi	0	0	0	0	0.1	1.3	2.9	6	7.8	9.2	10.7	14.6	12.2	13.4	12.8	14.4	10.6	12.5	5.2	4.2
C54	Uterus Korpusu	0	0	0	0	0.3	0.5	1.4	3.1	9.1	16.3	33.5	46.1	50.7	62.1	56.9	44.7	29.8	20.6	13.3	11.1
C55	Uterus unspec.	0	0	0	0	0	0.2	0.1	0.7	0.9	1.7	1.8	2.3	3.1	3.7	4.2	3.6	6	3.5	1	0.8
C56	Over	0.1	0.1	0.8	1.2	1.9	1.6	2	4.5	7.7	13.5	16.1	19.5	23.3	26.1	28.8	26.4	23	23.1	7.8	6.5
C57	Diğer Kadın Genital	0	0	0.1	0.1	0	0	0	0.3	0.3	1.1	1.1	2	2.2	2	4.2	3.9	3.2	3	0.7	0.6
C58	Plasenta	0	0	0	0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0	0	0	0	0.2	0	0	0	0	0	0
C64-68	**Üriner Organlar**	**1.6**	**0.5**	**0.1**	**0.1**	**0.5**	**0.9**	**1**	**3.4**	**4.6**	**7.4**	**10.4**	**20.2**	**22.4**	**35.7**	**42.3**	**54.9**	**52.9**	**47.1**	**8.2**	**6.5**
C64	Böbrek	1.6	0.5	0.1	0	0.2	0.7	0.8	2.5	2.8	5.1	6.6	10.9	11.8	16	18.7	20.1	16.1	13	4.1	3.4
C65	Renal Pelvis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.2	0	0.3	0.1	1.4	0.6	0.6	0.9	0.5	0.1	0.1
C66	Üreter	0	0	0	0	0	0	0	0	0.1	0.1	0	0	0.2	0.2	0.4	0.9	0.5	0.5	0.1	0
C67	Mesane	0	0	0	0.1	0.3	0.1	0.2	0.9	1.7	2	3.7	8.9	10.2	17.8	21.8	33	34	32.6	3.8	2.9
C68	Diğer Üriner organlar	0	0	0	0	0	0.1	0	0	0	0	0.1	0.1	0.1	0.3	0.8	0.3	1.4	0.5	0.1	0.1
C69	**Göz**	**0.7**	**0**	**0.1**	**0**	**0.1**	**0.2**	**0**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.3**	**0.5**	**0.6**	**0.8**	**0.8**	**0.6**	**1.4**	**1.5**	**0.3**	**0.3**
C70-C72	**Beyin, sinir sistemi**	**3**	**1.8**	**1**	**1.2**	**0.8**	**1.8**	**3.3**	**2.9**	**3.7**	**5.6**	**5.2**	**9.5**	**14.8**	**13.4**	**19.9**	**17.1**	**15.2**	**17.1**	**4.8**	**4.2**
C73	**Tiroid**	**0**	**0.3**	**0.9**	**5.3**	**12**	**20.8**	**28.8**	**41**	**48.3**	**52.3**	**54.7**	**51.2**	**46.5**	**40.4**	**29.2**	**18.6**	**11**	**7**	**26.6**	**22.1**
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**1.1**	**0.4**	**0.2**	**0.2**	**0.1**	**0.3**	**0.1**	**0.4**	**0.5**	**0.7**	**0.7**	**1**	**0.2**	**0.9**	**0.8**	**0.3**	**0.9**	**0**	**0.5**	**0.5**
C74	Adrenal bez	1.1	0.4	0.1	0.1	0	0.1	0	0.1	0.1	0.6	0.4	0.5	0.1	0.6	0.6	0.3	0	0	0.3	0.3
C75	Diğer Endokrin	0	0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.3	0.4	0.1	0.3	0.5	0.1	0.3	0.2	0	0.9	0	0.2	0.2
C81-85,88,90-96	**Lenf ve Hem, Dokular**	7.3	4.9	4.2	5	6.1	6.7	6.2	7	11.1	14.1	21	27.8	39.6	53.8	64.7	67.2	64.7	62.1	15.3	13.5
C81	Hodgkin hastalığı	0	0.5	0.8	2.4	2.7	2.8	1.7	1.2	1.3	1.2	0.9	1	1.9	3.1	1.5	2.4	2.8	1.5	1.5	1.4
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	0.5	0.8	1.1	1.2	1.9	2	2.4	3.3	5.7	5.8	9.9	12.5	18.2	21.9	28.1	26.7	24.8	29.1	6.2	5.2
C88	İmmunoproliferatif has.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.2	0	0	0	0	0	0
C90	Multiple Myelom	0	0	0	0	0	0	0.1	0.4	1.2	2.5	3.8	5.7	10.3	14.9	15.1	15	13.3	8	2.5	2.1
C91	Lenfoid Lösemi	5.6	2.6	1.5	0.6	0.3	0.4	0.4	0.6	0.6	1.3	2	3.7	4.7	7.5	9.7	9.6	10.1	8.5	2.3	2.4
C92-C94	Myeloid Lösemi	0.9	0.8	0.7	0.8	1	1.3	1.5	1.4	2.1	3	4.3	4.4	4.2	5.4	8.4	11.4	11.9	11.5	2.5	2.1
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0.3	0.2	0.1	0	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.3	0.1	0.5	0.3	0.8	1.9	2.1	1.8	3.5	0.3	0.3

4.1. 2018 Yılı İlk 10 Kanser (Yaşa Standardize Hız/ 100.000 kişide)

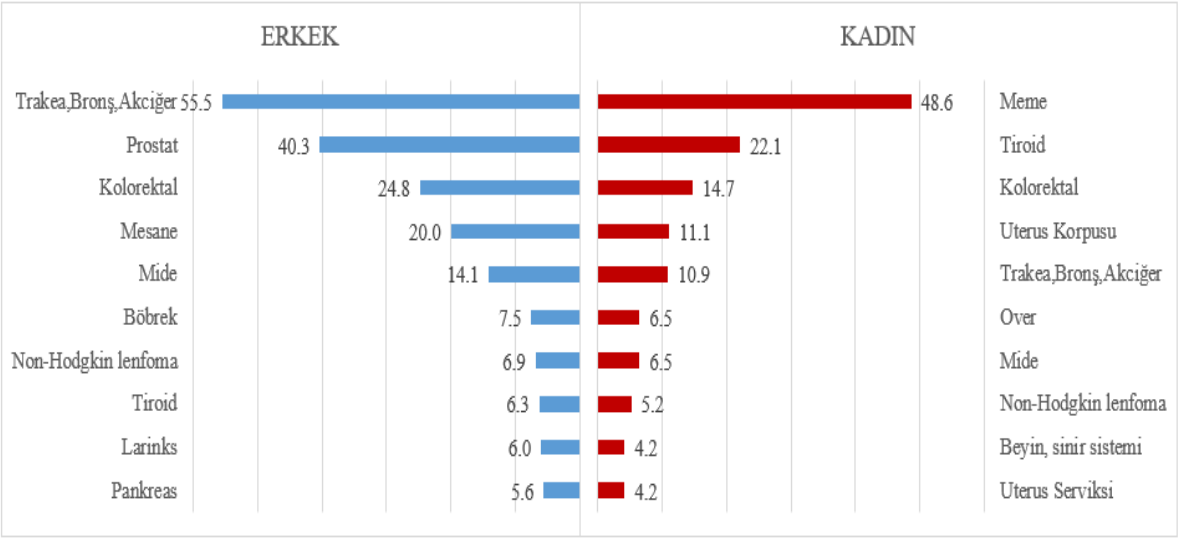

Şekil 7. Cinsiyete Göre En Sık Görülen 10 Kanserin Yaşa Standardize Edilmiş Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

4.2. Tüm Yaş Grupları (Yüzde Dağılımları)

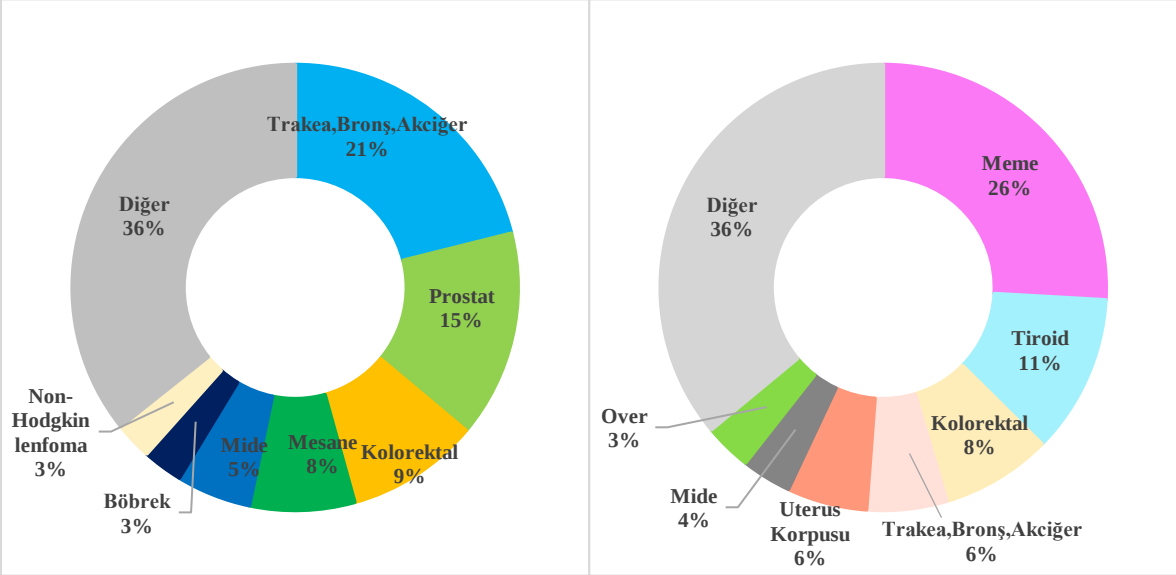

Şekil 8. Tüm Yaş Gruplarında Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil)

4.3. Çocukluk Çağı Kanserleri (Yüzde Dağılımları)

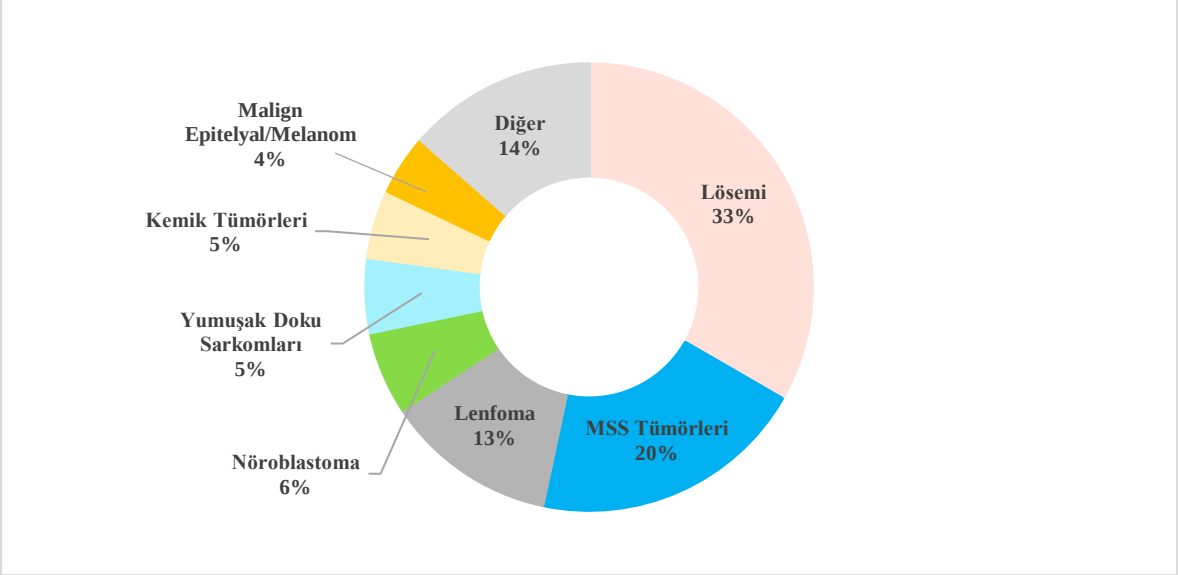

Şekil 9.0-14 Yaş Gruplarındaki Çocuklarda Görülen Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018)

4.4. 15-19 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde Dağılımları)

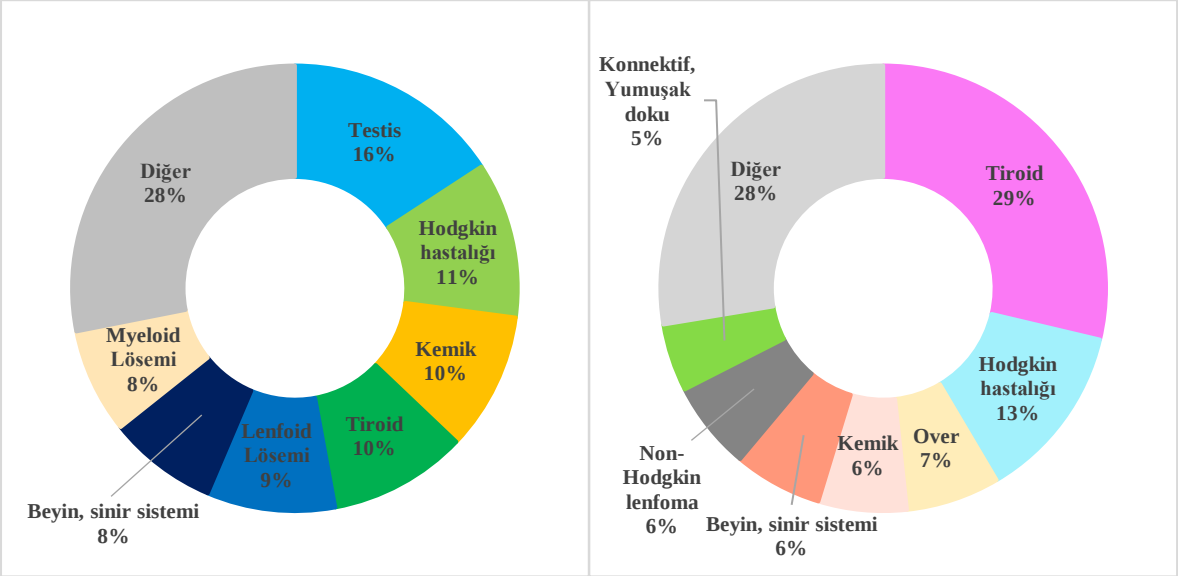

Şekil 10. 15-19 Yaş Gruplarındaki Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil)

4.5. 15-24 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde Dağılımları)

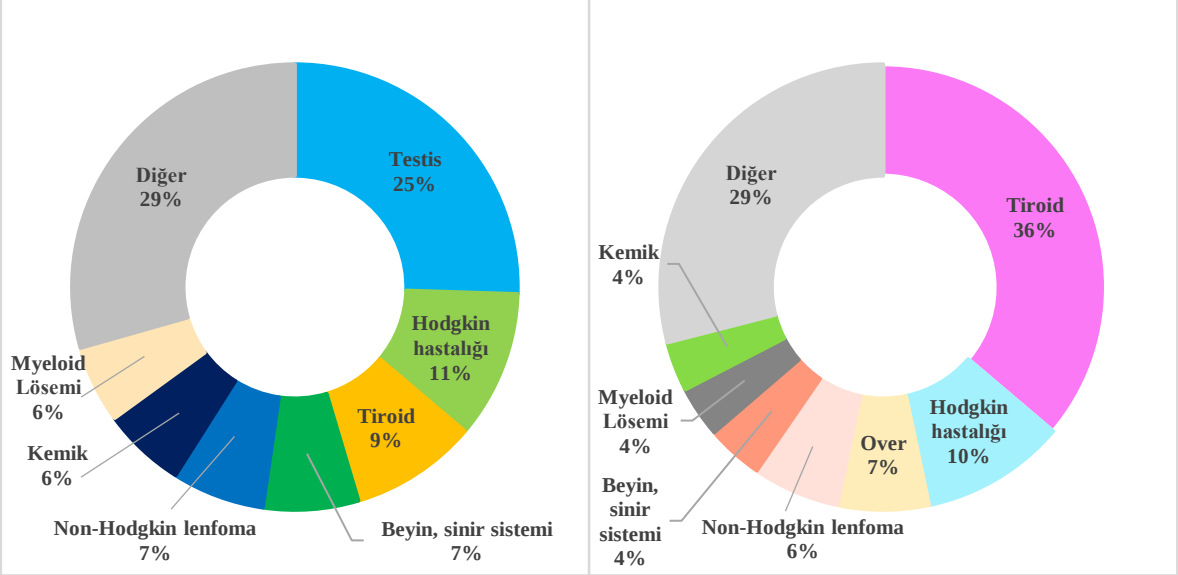

Şekil 11. 15-24 Yaş Gruplarındaki Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil)

4.6. 25-49 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde Dağılımları)

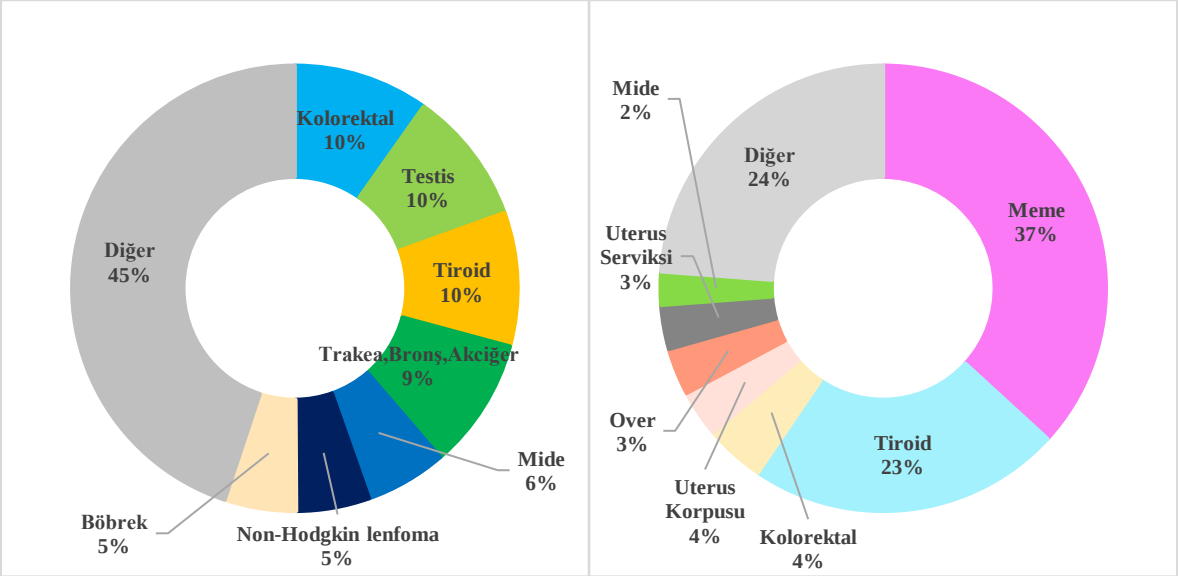

Şekil 12. 25-49 Yaş Gruplarındaki Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil)

4.7. 50-69 Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde Dağılımları)

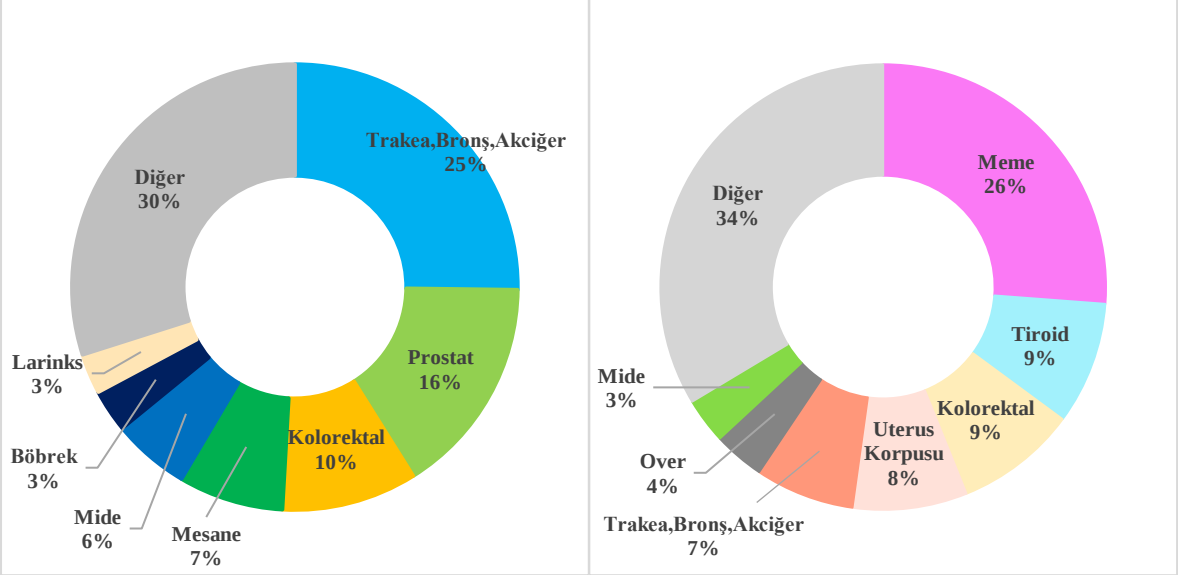

Şekil 13. 50-69 Yaş Gruplarındaki Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil)

4.8. 70 Yaş ve Üzeri Yaş Gruplarına Göre Kanser Dağılımı (Yüzde Dağılımları)

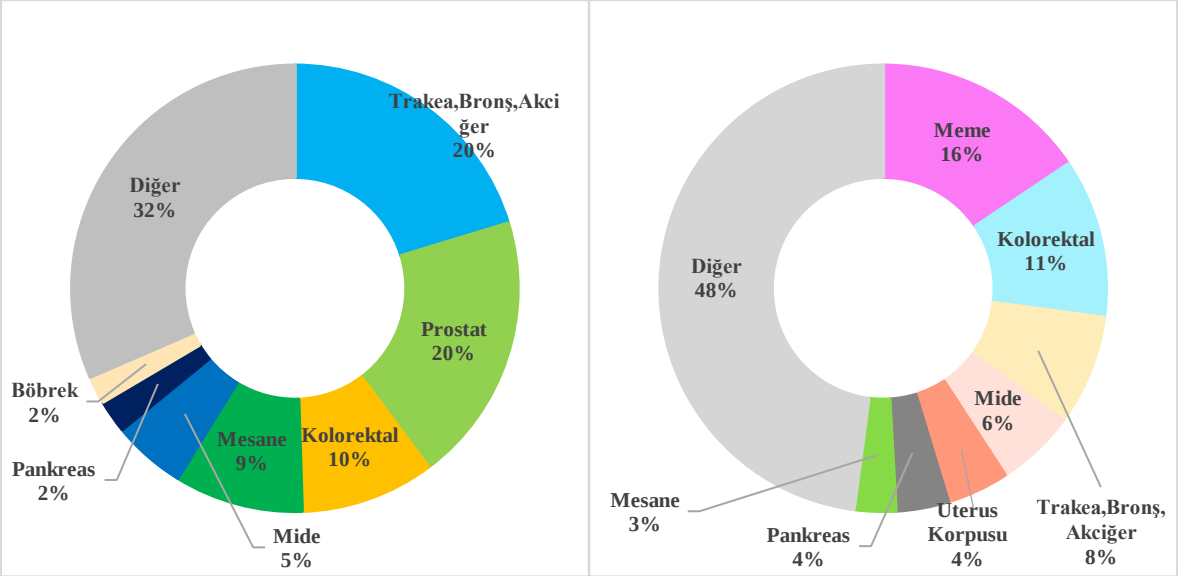

Şekil 14. 70 ve Üzeri Yaş Gruplarındaki Cinsiyete Göre En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018, melanom olmayan deri kanserleri dahil)

4.9. Bazı Kanser Türlerinin Yaşa Özel Hızları

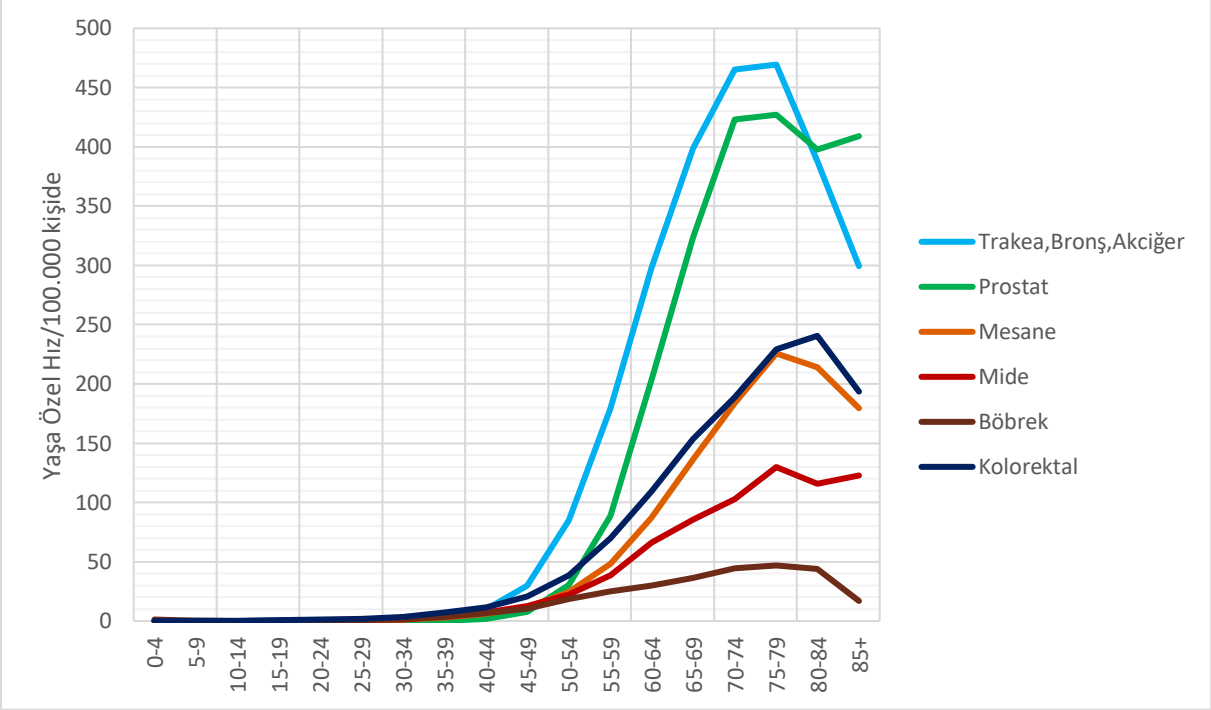

Şekil 15. Erkeklerde En Sık Görülen Kanserlerin Yaşa Özel Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018)

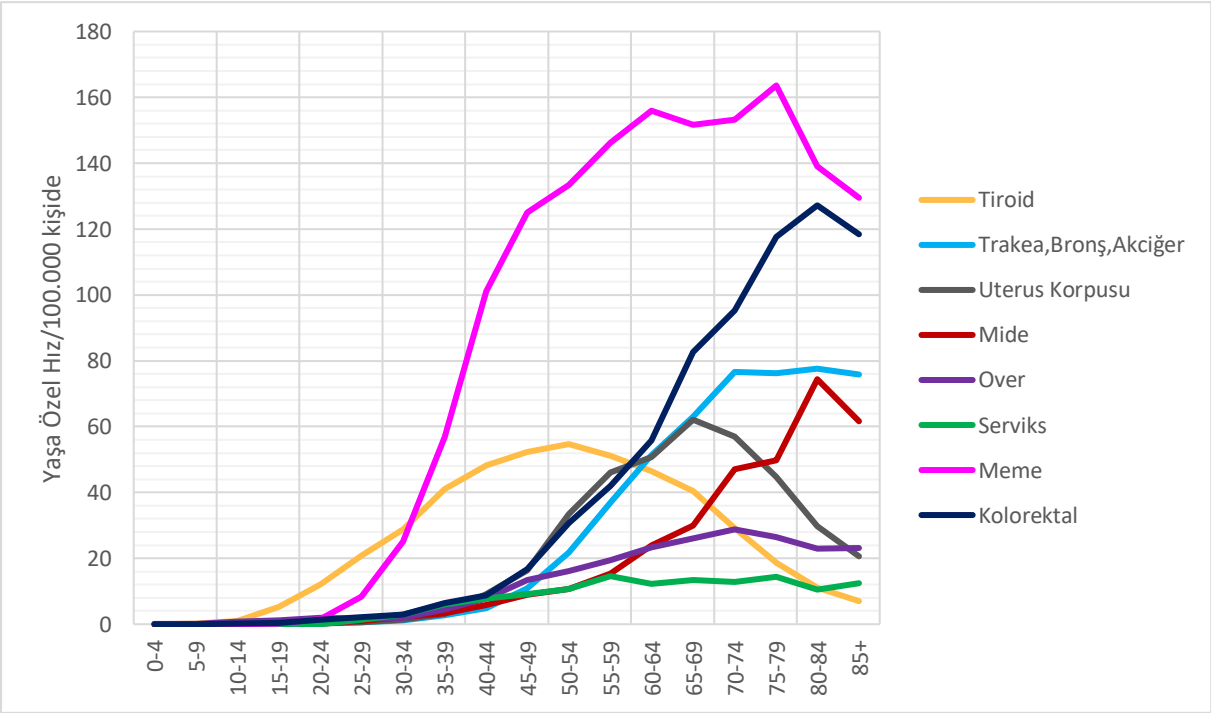

Şekil 16. Kadınlarda En Sık Görülen Kanserlerin Yaşa Özel Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018)

4.10. Ulusal Tarama Programında Yer Alan Kanserlerin Yaşa Özel Hızları

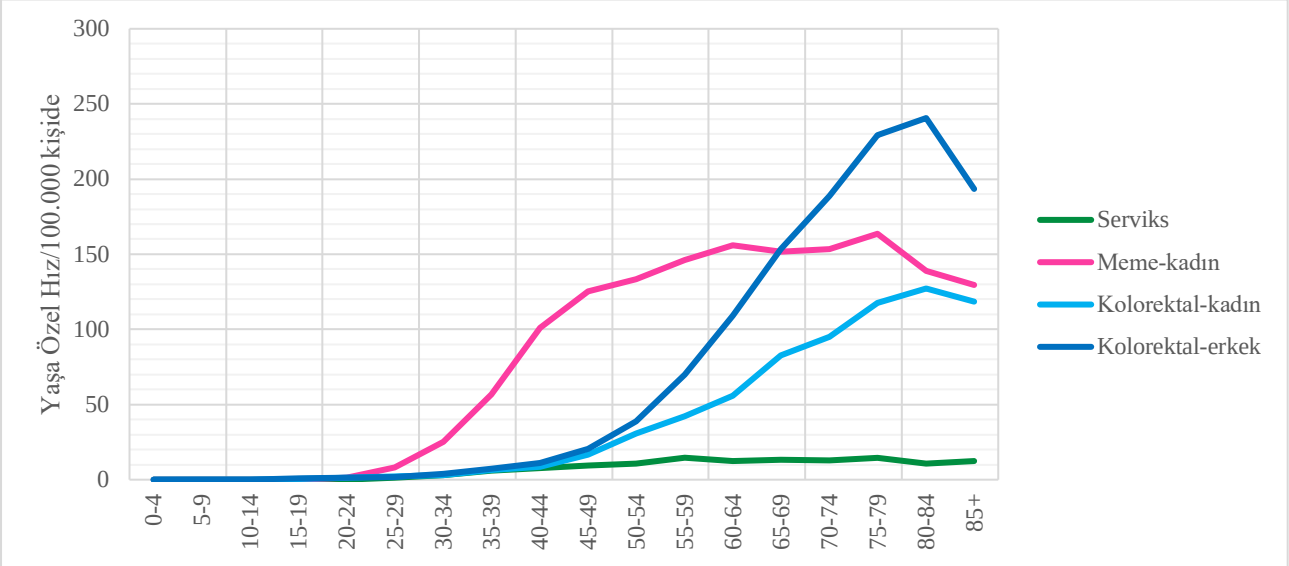

Şekil 17. Tarama Kanserlerinin Yaşa Özel Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018)

4.11. Bazı Kanserlerin Histolojik Tip Dağılımları

Histolojik tip dağılım tabloları ilk 5 kanser içinde yer alan bazı kanser türleri için düzenlenmiştir. Morfolojisinde malign neoplazm olarak tanımlanan kanserler, yüzdeler içine dâhil edilmemiştir.

Tablo 10. Kadın Meme Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018)

Histolojik Tip (n=10090)	Yüzde (%)	
Duktal ve Lobüler		94.5
Infiltratif Duktal Karsinom	84.2	
Lobuler Karsinom	7.1	
Intraduktal Karsinom ve In Situ Lobuler Karsinom	1.9	
Infiltratif Duktal Mikst/Karışık Diğer Tür Karsinom	3.1	
Infiltratif Duktuler Karsinom	0.2	
Medüller Karsinom	0.8	
Infiltratif Lobuler Mikst/ Karışık Diğer Tür Karsinom	0.4	
Diğer	2.2	
Müsinöz		1.6
Adenokarsinom		1.6
Kompleks epitelyal		1.3
Yassı Hücreli		0.5
Fibroepitelyal		0.2
Deri ekleri		0.1
Diğer*		0.2
Toplam		100,0

*Asiner hücreli karsinom, Sarkomlar, Fibroepitelyal, Kan damarı, Bazaloid Karsinom, Mukoepidermoid karsinom, Miyomatöz, Sarkomatoid karsinom, Malign mikst tümör, Granüler hücreli tümör, Lenfomalar

Tablo 11. Toraks Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018)

Histolojik Tip (n=12298)			Yüzde (%)		
AKCİĞER (C34-C35)			97.5		
	Küçük Hücreli Dışı			80.4	
		Yassı Hücreli			37.4
		Adenokarsinom			47.9
		Büyük Hücreli			1.9
		NOS			11.0
	Küçük Hücreli			15.8	
	Diğer*			3.8	
MEZOTELYOMA (C45)			2.5		
Toplam			100,0	100,0	100,0

*Epitelyal Neoplazmlar,Mukoepidermoid Neoplazmlar, Yumuşak Doku Tümörleri ve Sarkomlar, Fibromatöz Neoplazmlar,Miyomatöz Neoplazmlar,Kompleks/Mikst Neoplazmlar,Fibroepitelyal Neoplazmlar, Kan damarı Tümörleri

Tablo 12. Tiroid Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018)

Histolojik Tip (n=6572)	Yüzde (%)
Papiller Adenokarsinom	94.3
Folliküler Adenokarsinom	3.6
Medüller Karsinom	1.6
Diğer*	0.5
Toplam	100,0

* Epitelyal Neoplazmlar,Adenokarsinomlar,Deri Ekleri,Mukoepidermoid Neoplazmlar, Müsinöz neoplazmlar,Kompleks Epitelyal Neoplazmlar,Yumuşak Doku,Kan Damarı Tümörleri,Lenfoma

Tablo 13. Kolorektal Kanserlerin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018)

Histolojik Tip (n=8491)	Yüzde(%)
Adenokarsinom	90.7
Karsinoid tümör	2.1
Squamöz hücreli karsinom	0.2
Taşlı Yüzük Hücreli	1.1
Diğer*	3.0
Toplam	100,0

*Epitelyal Neoplazm, Yassı Hücreli Neoplazm, Değişici Epitel Hücreli karsinomlar, medüller karsinom, malign melanom, sarkom, Lipomatöz neoplazm, kompleks miskt neoplazm, Malign Lenfoma

4.12. Bazı Kanser Türlerinin Evre Dağılımları

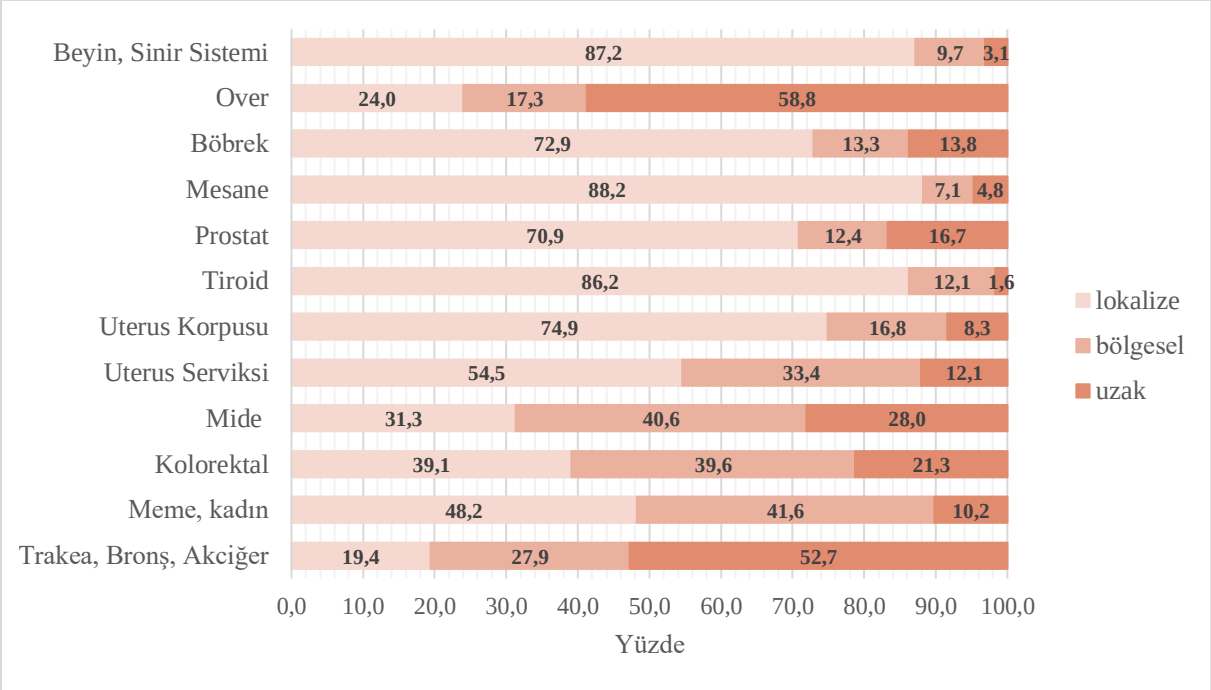

Şekil 18. En sık görülen kanserlerin tanı sırasındaki SEER özet evre dağılımları; SEER 01 Lokalize, SEER 02, 03, 04, 05 Bölgesel, SEER 07 Uzak organ tutulumu

4.13. 2014-2018 Serisi

Tablo 14. 2014-2018 Yılları İçin Erkeklerde Görülen Kanserlerin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı,2014- 2018) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	2014	2015	2016	2017	2018
C00-96	**Tüm Topografiler**	**246.8**	**247.6**	**259.9**	**259.2**	**262.4**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**5.1**	**5.3**	**4.9**	**4.9**	**4.9**
C00	Dudak	1.1	1.1	1	0.9	0.9
C01-C02	Dil	0.8	0.7	0.7	0.7	0.8
C03-C06	Ağız	0.7	0.8	0.7	0.9	0.8
C07-C08	Tükrük Bezleri	0.5	0.6	0.5	0.5	0.6
C09	Tonsil	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3
C10	Diğer Orofarinks	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
C11	Nasofarinks	1.2	1.2	1.2	1.2	1.1
C12-C13	Hipofarinks	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
C14	Farinks, tanımlanmamış	0.1	0.3	0.1	0	0
C15-26	**Sindirim Organları**	**50.7**	**51.9**	**54**	**53.9**	**52.8**
C15	Özofagus	2	2	2	1.8	1.7
C16	Mide	14.3	14.2	14.2	14.3	14.1
C17	İnce Barsak	0.7	0.6	0.6	0.7	0.7
C18	Kolon	14.1	14.2	15.7	15.3	15.8
C19-C20	Rektum	8.7	8.9	9.6	9.8	9
C21	Anüs	0.3	0.3	0.3	0.4	0.3
C22	Karaciğer	3.9	4.4	4.3	4.1	3.9
C23-C24	Safrakesesi vb.	1.4	1.5	1.5	1.6	1.6
C25	Pankreas	5.1	5.6	5.7	5.9	5.6
C26	Diğer Sindirim Organları	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**59.8**	**60.2**	**64.9**	**63.3**	**62.6**
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0.4	0.4	0.4	0.3	0.4
C32	Larinks	6.2	6.6	6.2	5.7	6
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	52.5	52.5	57.7	56.7	55.5
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0.7	0.7	0.6	0.6	0.7
C40-C41	**Kemik**	**1.1**	**1.2**	**1**	**1.1**	**1.2**
C43	**Deri Melanomu**	**1.8**	**1.5**	**1.7**	**1.7**	**1.8**
C44	**Diğer Deri**	**26.5**	**24.8**	**25.9**	**25.5**	**24.5**
C45	**Mezotelyoma**	**0.9**	**0.6**	**0.9**	**0.8**	**0.9**
C46	**Kaposi sarkomu**	**0.7**	**0.7**	**0.8**	**0.9**	**0.9**
C47;C49	**Konnektif,Yumuşak doku**	**1.7**	**1.9**	**2.1**	**1.8**	**2.1**
C50	**Meme**	**0.8**	**0.8**	**0.8**	**0.5**	**0.7**
C60-63	**Erkek Genital Organları**	**36.7**	**36.8**	**38.7**	**39.9**	**44.8**
C60	Penis	0	0	0.1	0.1	0.1
C61	Prostat	32.9	33.1	35	35.7	40.3
C62	Testis	3.7	3.7	3.6	4	4.3
C63	Diğer erkek genital	0.1	0	0	0.1	0.1
C64-68	**Üriner Organlar**	**26.3**	**27.5**	**29.3**	**27.9**	**28.1**
C64	Böbrek	6.4	6.8	7.4	7.2	7.5
C65	Renal Pelvis	0.3	0.2	0.3	0.2	0.3
C66	Üreter	0.1	0.2	0.3	0.2	0.2
C67	Mesane	19.3	20.2	21.1	20.1	20
C68	Diğer Üriner organlar	0.2	0.1	0.2	0.2	0.1
C69	**Göz**	**0.3**	**0.3**	**0.3**	**0.4**	**0.2**
C70-C72	**Beyin, sinir sistemi**	**5.2**	**5.3**	**5.4**	**5.7**	**5.2**
C73	**Tiroid**	**5.5**	**6**	**6.2**	**6.4**	**6.3**
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**0.5**	**0.6**	**0.4**	**0.4**	**0.6**
C74	Adrenal bez	0.3	0.4	0.3	0.3	0.4
C75	Diğer Endokrin	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2
C81-85,88,90-96	**Lenfoid ve Hematopoetik Dokular**	**18.2**	**17.5**	**17.7**	**18.9**	**18.9**
C81	Hodgkin hastalığı	1.8	2	1.8	2.1	2.1
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	7.2	6.9	7.2	7.1	6.9
C88	İmmunoproliferatif has.	0.1	0.1	0	0.1	0.1
C90	Multiple Myelom	2.7	2.5	2.5	2.8	3
C91	Lenfoid Lösemi	3.4	3.1	3.2	3.6	3.6
C92-C94	Myeloid Lösemi	2.6	2.6	2.6	2.8	2.9
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0.4	0.3	0.4	0.4	0.3
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer&Tanımlanmamış**	**5.0**	**4.7**	**4.9**	**5.2**	**5.7**

Tablo 15. 2014-2018 Yılları İçin Kadınlarda Görülen Kanserlerin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	2014	2015	2016	2017	2018
C00-96	**Tüm Topografiler**	**173.6**	**177.5**	**183.2**	**187.0**	**188.0**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**2.1**	**2.1**	**2.4**	**2**	**2.2**
C00	Dudak	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2
C01-C02	Dil	0.5	0.5	0.6	0.5	0.4
C03-C06	Ağız	0.4	0.5	0.5	0.4	0.5
C07-C08	Tükrük Bezleri	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4
C09	Tonsil	0.0	0.0	0.1	0	0.1
C10	Diğer Orofarinks	0.0	0.0	0	0	0
C11	Nasofarinks	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5
C12-C13	Hipofarinks	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
C14	Farinks, tanımlanmamış	0.0	0.1	0	0	0
C15-26	**Sindirim Organları**	**28.3**	**28.8**	**29.7**	**29.7**	**29.4**
C15	Özofagus	1.0	1.2	1.2	1	1
C16	Mide	6.5	6.3	6.6	6.4	6.5
C17	İnce Barsak	0.4	0.5	0.4	0.5	0.4
C18	Kolon	9.0	9.2	9.6	9.6	9.7
C19-C20	Rektum	4.8	5.2	4.6	5.1	5
C21	Anüs	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
C22	Karaciğer	1.5	1.6	1.8	1.7	1.6
C23-C24	Safrakesesi vb.	1.3	1.2	1.4	1.3	1.2
C25	Pankreas	3.4	3.3	3.6	3.9	3.7
C26	Diğer Sindirim Organları	0.2	0.1	0.3	0.1	0.1
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**9.9**	**10.2**	**10.8**	**12.1**	**12**
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
C32	Larinks	0.5	0.5	0.4	0.4	0.5
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	8.7	9.0	9.8	11.1	10.9
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4
C40-C41	**Kemik**	**0.8**	**0.9**	**0.8**	**0.8**	**0.9**
C43	**Deri Melanomu**	**1.2**	**1.4**	**1.2**	**1.2**	**1.2**
C44	**Diğer Deri**	**16.8**	**16.9**	**17**	**16.7**	**17.1**
C45	**Mezotelyoma**	**0.5**	**0.5**	**0.5**	**0.4**	**0.4**
C46	**Kaposi sarkomu**	**0.2**	**0.3**	**0.3**	**0.3**	**0.3**
C47;C49	**Konnektif,Yumuşak doku**	**1.5**	**1.4**	**1.7**	**1.5**	**1.5**
C50	**Meme**	**43.0**	**43.8**	**45.6**	**47.7**	**48.6**
C51-58	**Kadın Genital Organları**	**21.5**	**22.6**	**23.1**	**23.2**	**23.8**
C51	Vulva	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5
C52	Vajina	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1
C53	Uterus Serviksi	4.0	4.5	4.3	4.3	4.2
C54	Uterus Korpusu	9.8	10.0	10.5	10.7	11.1
C55	Uterus unspec.	0.6	0.8	0.7	0.7	0.8
C56	Over	6.1	6.4	6.4	6.3	6.5
C57	Diğer Kadın Genital	0.4	0.4	0.5	0.5	0.6
C58	Plasenta	0.1	0.0	0	0	0
C64-68	**Üriner Organlar**	**6.4**	**6.4**	**6.8**	**6.9**	**6.5**
C64	Böbrek	3.3	3.2	3.7	3.8	3.4
C65	Renal Pelvis	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
C66	Üreter	0.1	0.0	0.1	0.1	0
C67	Mesane	2.8	3.1	2.9	2.8	2.9
C68	Diğer Üriner organlar	0.1	0.0	0	0.1	0.1
C69	**Göz**	**0.2**	**0.3**	**0.2**	**0.2**	**0.3**
C70-C72	**Beyin, sinir sistemi**	**4.1**	**4.1**	**4**	**4.2**	**4.2**
C73	**Tiroid**	**20.7**	**21.7**	**22.9**	**22.6**	**22.1**
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**0.7**	**0.7**	**0.5**	**0.5**	**0.5**
C74	Adrenal bez	0.4	0.4	0.3	0.3	0.3
C75	Diğer Endokrin	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2
C81-85,88,90-96	**Lenfoid ve Hematopoetik Dokular**	**12.6**	**12.3**	**12.4**	**13.2**	**13.5**
C81	Hodgkin hastalığı	1.2	1.3	1.3	1.5	1.4
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	5.0	4.9	5.1	4.8	5.2
C88	İmmunoproliferatif has.	0.1	0.1	0	0	0
C90	Multiple Myelom	1.9	1.8	1.7	2	2.1
C91	Lenfoid Lösemi	2.2	2.1	2	2.5	2.4
C92-C94	Myeloid Lösemi	2.0	1.9	2	2.2	2.1
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0.2	0.2	0.3	0.2	0.3
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer&Tanımlanmamış**	**3.1**	**3.1**	**3.3**	**3.8**	**3.7**

4.14. 2014-2018 Yılları Yaşa Standardize Kanser Hızları

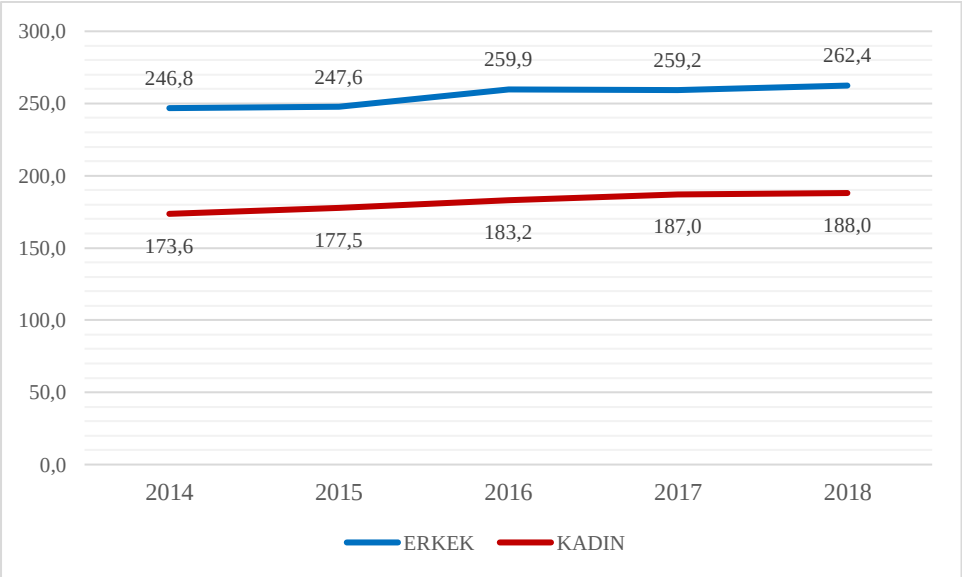

Şekil 19. Tüm Kanserlerin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

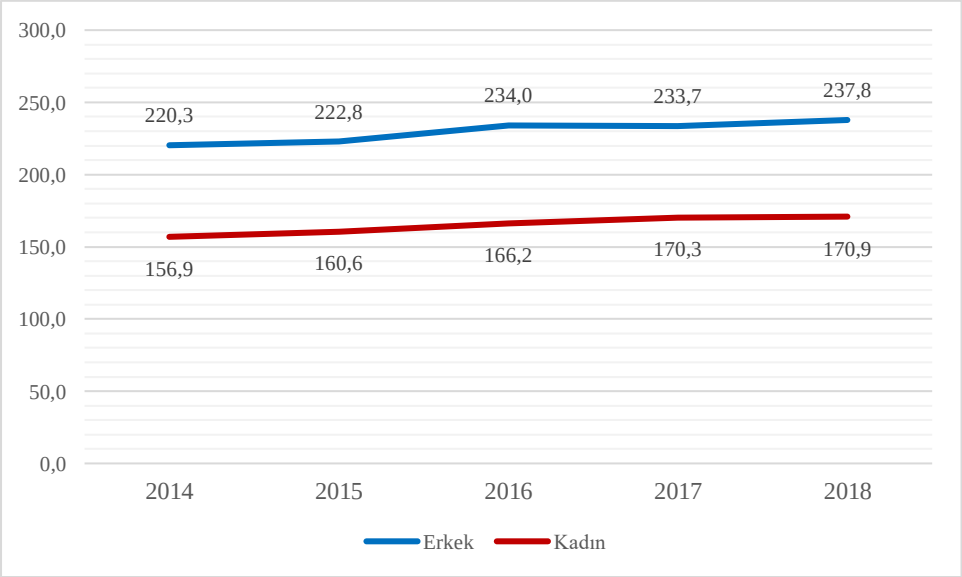

Şekil 20. ICD-10 C00-96 Kodlu Kanserlerin (melanom olmayan deri kanserleri hariç), Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

4.15. 2014-2018 Yılları Tarama Kanserlerinin Yaşa Standardize Hızları

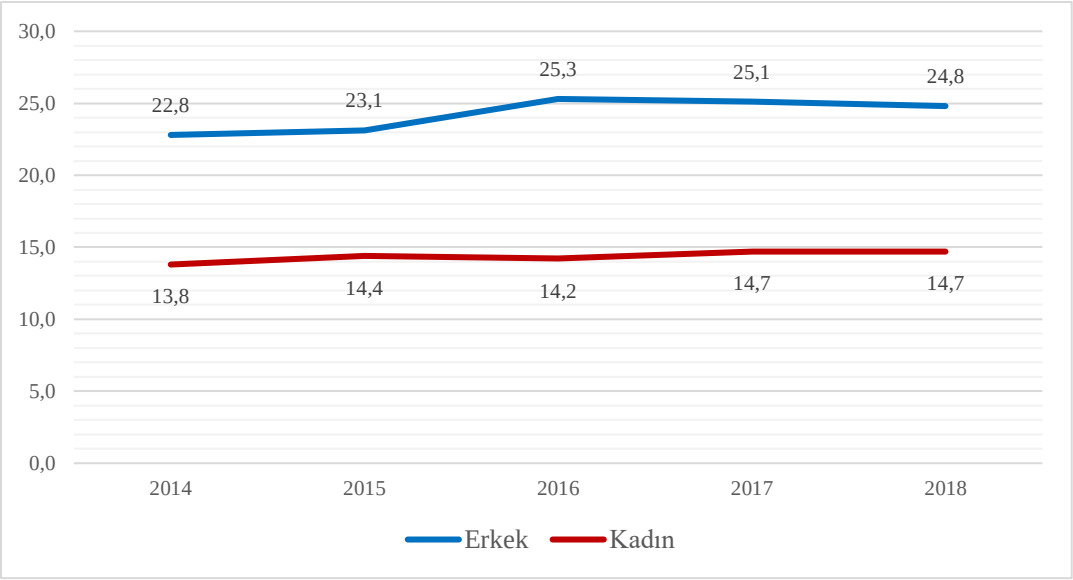

Şekil 21. Kolorektal Kanserin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

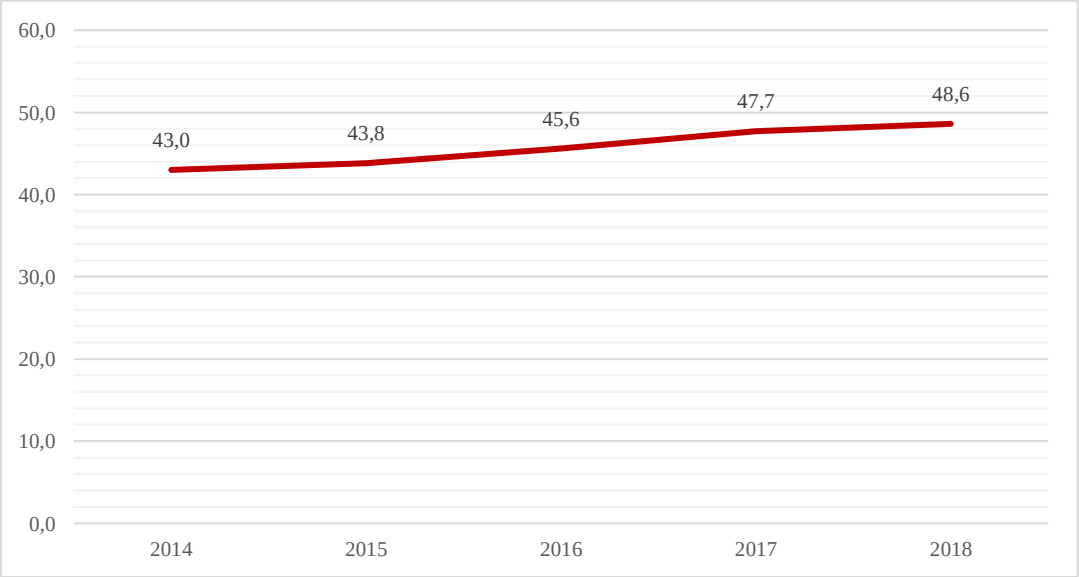

Şekil 22. Kadınlarda Görülen Meme Kanserin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

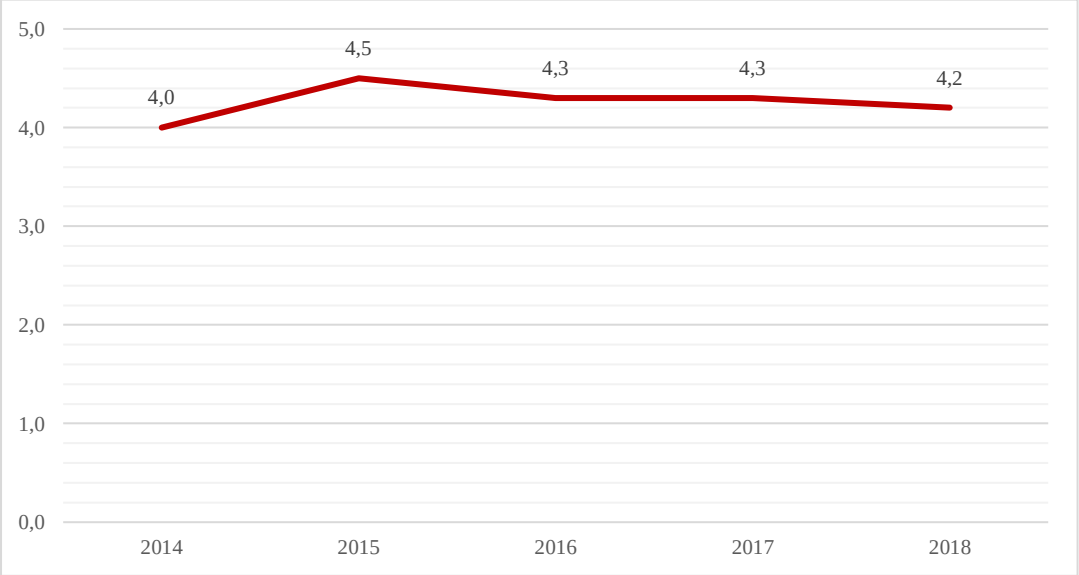

Şekil 23. Kadınlarda Görülen Serviks Kanserin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

4.16. Beyin, Meninksler ve Merkezi Sinir Sistemi Kanserleri

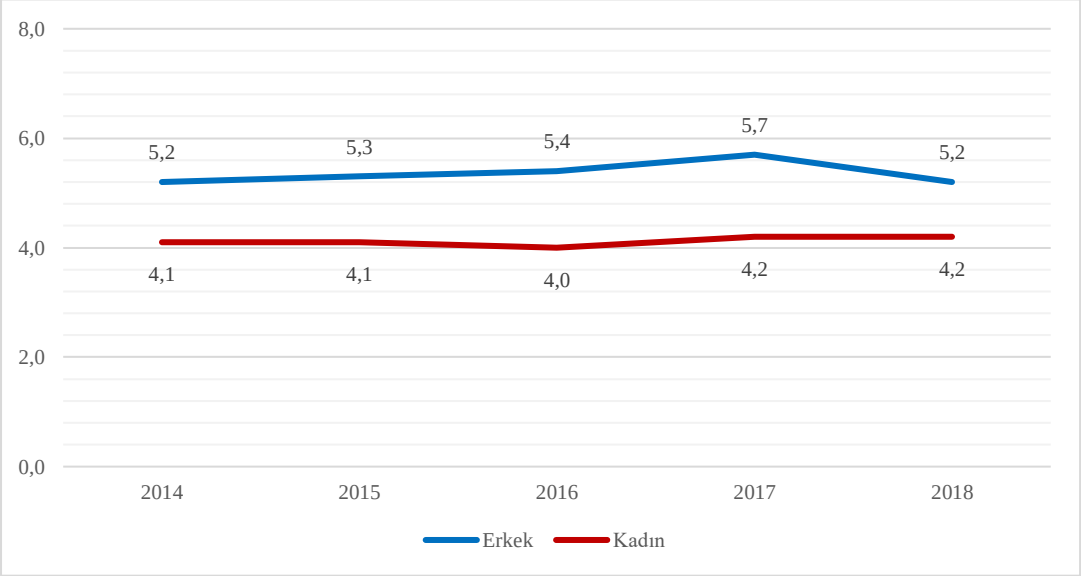

Şekil 24. Beyin, Meninksler ve Merkezi Sinir Sistemi Kanserlerinin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2014-2018 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

4.17. Çocukluk Çağı Kanserleri

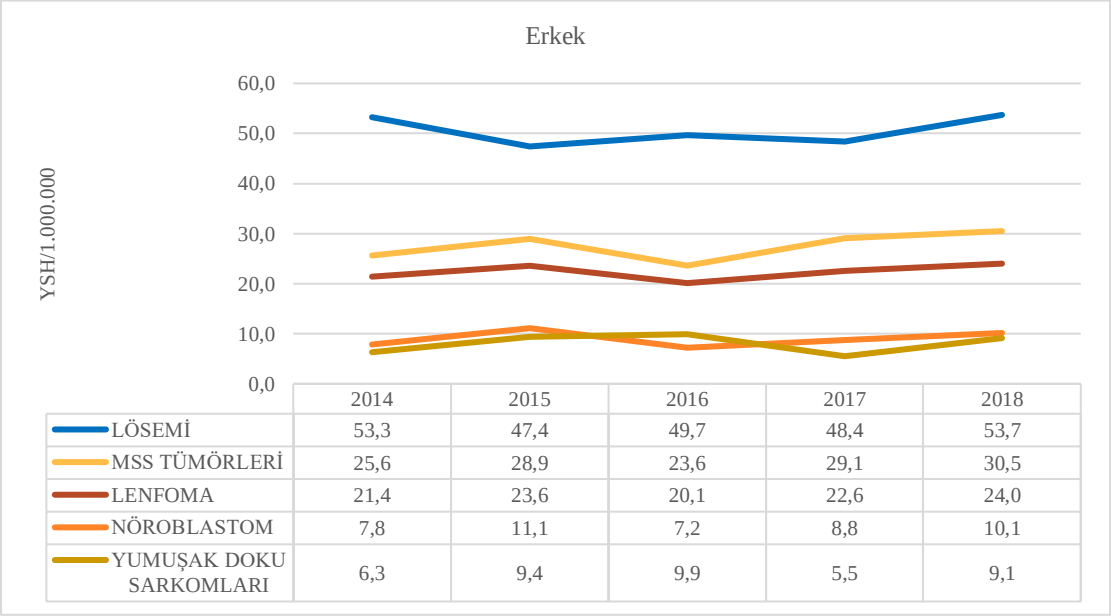

	2014	2015	2016	2017	2018
LÖSEMİ	53,3	47,4	49,7	48,4	53,7
MSS TÜMÖRLERİ	25,6	28,9	23,6	29,1	30,5
LENFOMA	21,4	23,6	20,1	22,6	24,0
NÖROBLASTOM	7,8	11,1	7,2	8,8	10,1
YUMUŞAK DOKU SARKOMLARI	6,3	9,4	9,9	5,5	9,1

Şekil 25. 0-14 Yaş Erkek Çocuklarında Bazı Çocukluk Çağı Kanserlerinin 2014-2018 Yılları Arasındaki Yaşa Standardize Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (1.000.000 Kişide)

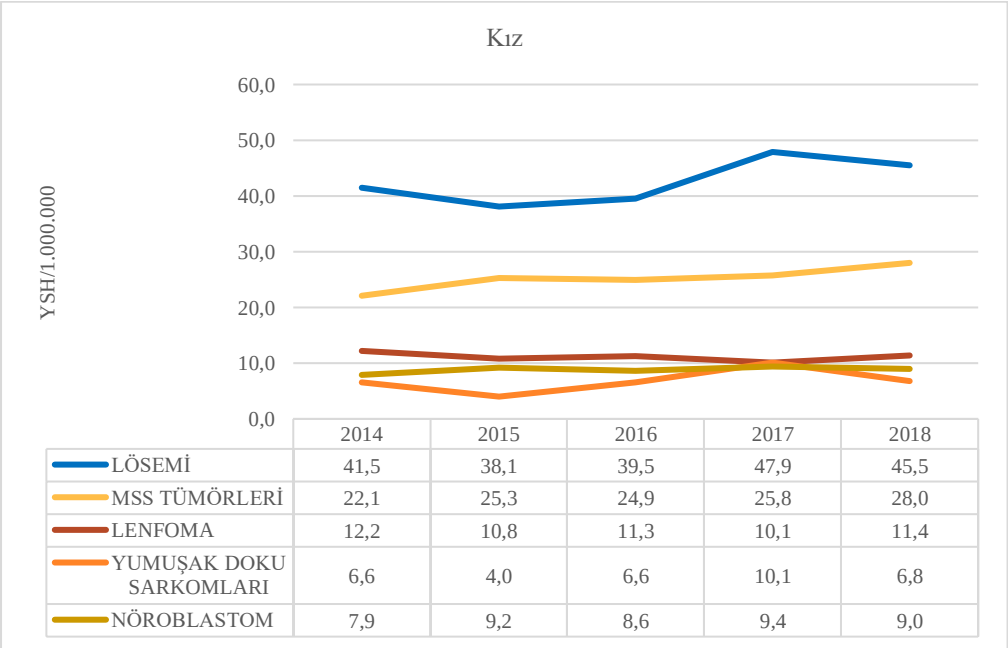

	2014	2015	2016	2017	2018
LÖSEMİ	41,5	38,1	39,5	47,9	45,5
MSS TÜMÖRLERİ	22,1	25,3	24,9	25,8	28,0
LENFOMA	12,2	10,8	11,3	10,1	11,4
YUMUŞAK DOKU SARKOMLARI	6,6	4,0	6,6	10,1	6,8
NÖROBLASTOM	7,9	9,2	8,6	9,4	9,0

Şekil 26. 0-14 Yaş Kız Çocuklarında Bazı Çocukluk Çağı Kanserlerinin 2014-2018 Yılları Arasındaki Yaşa Standardize Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (1.000.000 Kişide)

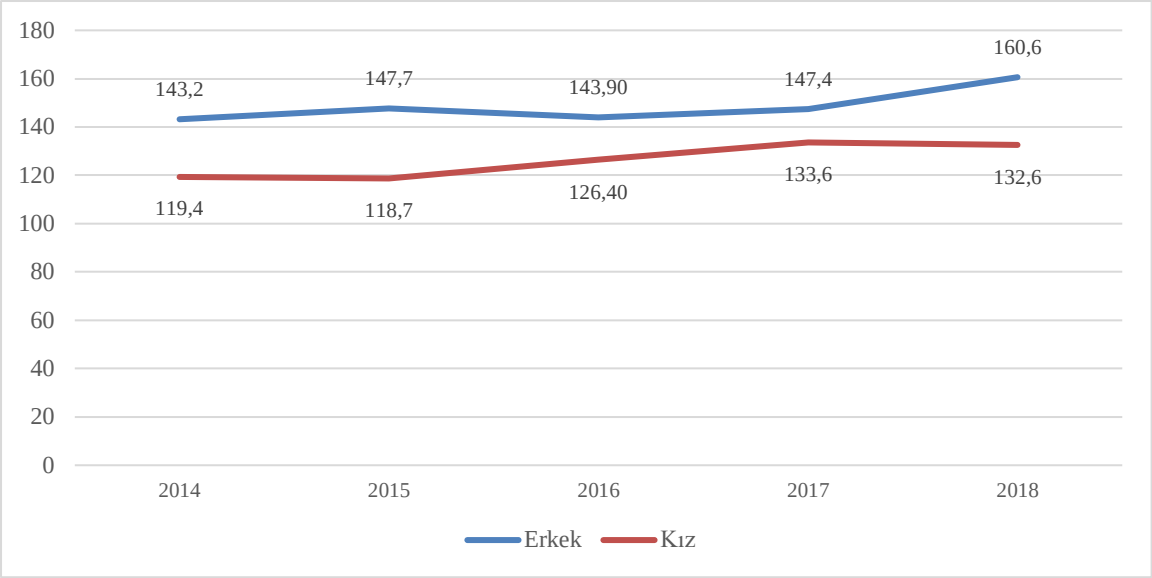

Şekil 27. Cinsiyete Göre 0-14 Yaş Çocuklarında Çocukluk Çağı Kanserlerinin 2014-2018 Yılları Arasındaki Yaşa Standardize Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2014-2018) (1.000.000 Kişide)

5. DÜNYA KANSER İSTATİSTİKLERİNDE TÜRKİYE'NİN DURUMU

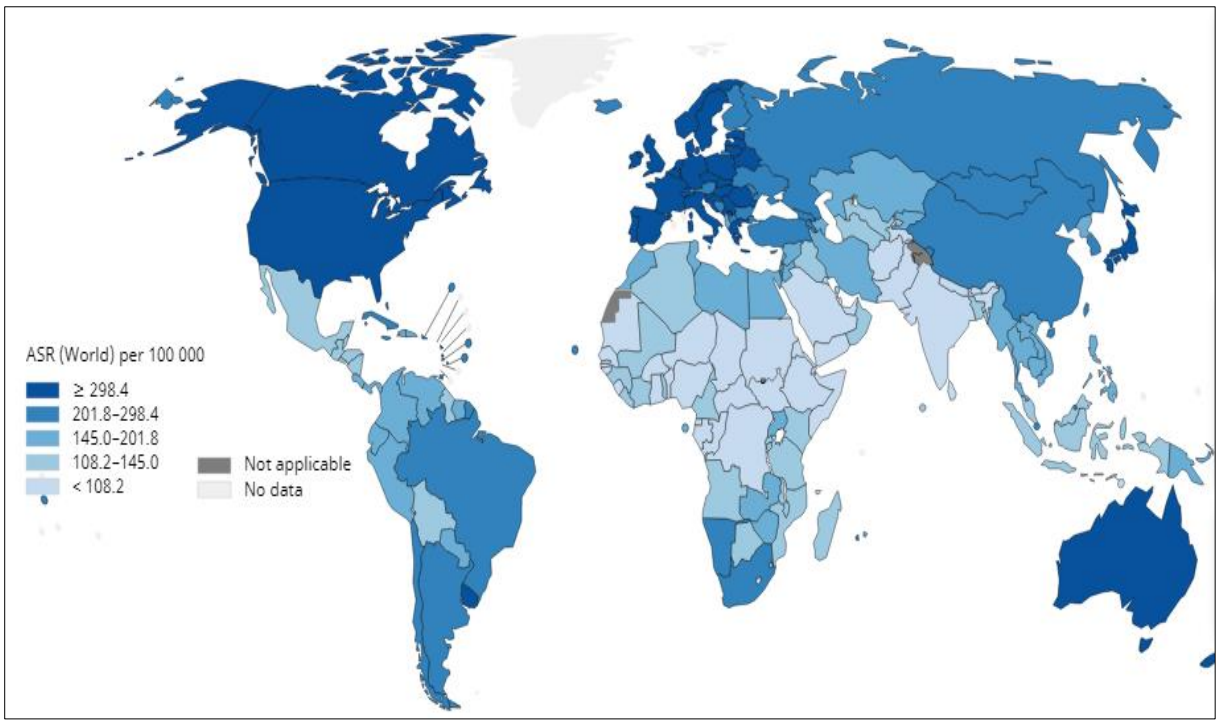

Şekil 28. Dünya'da Erkeklerde Yaşa Standardize Kanser Hızılarının Dağılımı (100.000 kişide) GLOBOCAN 2020 (24)

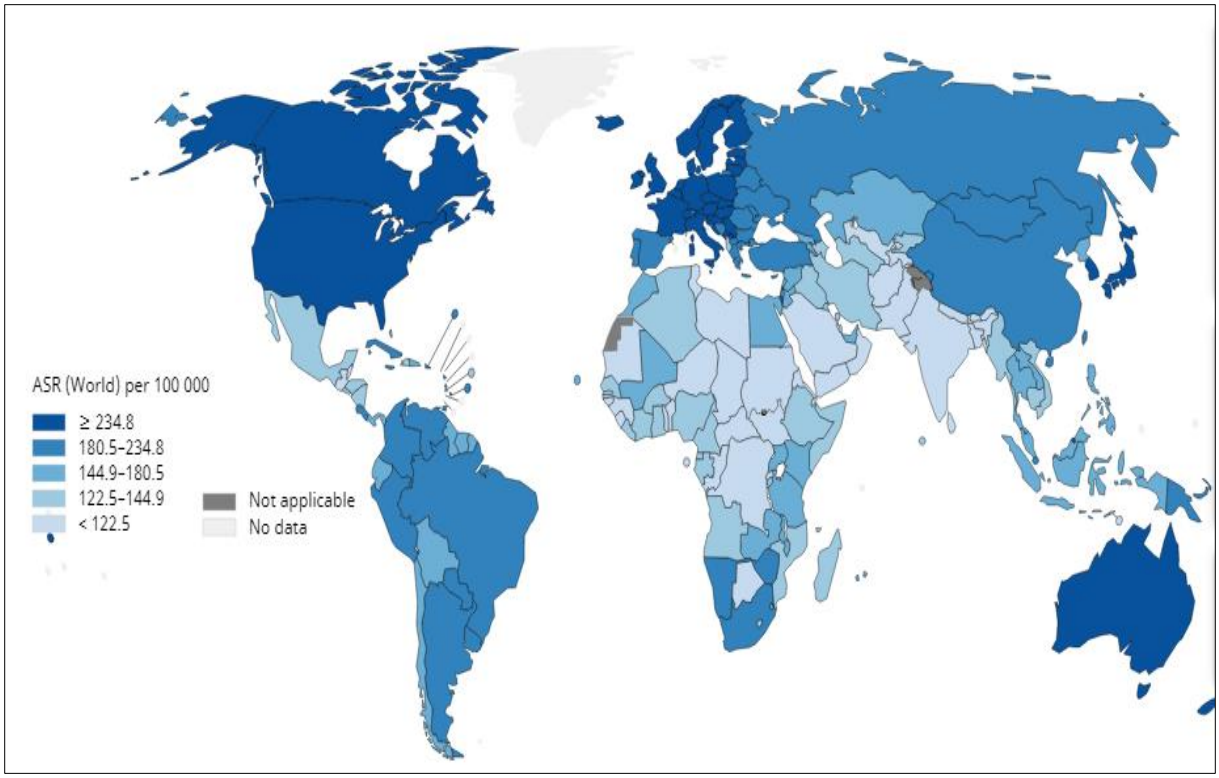

Şekil 29. Dünya'da Kadınlarda Yaşa Standardize Kanser Hızlarının Dağılımı (100.000 kişide) GLOBOCAN 2020 (24)

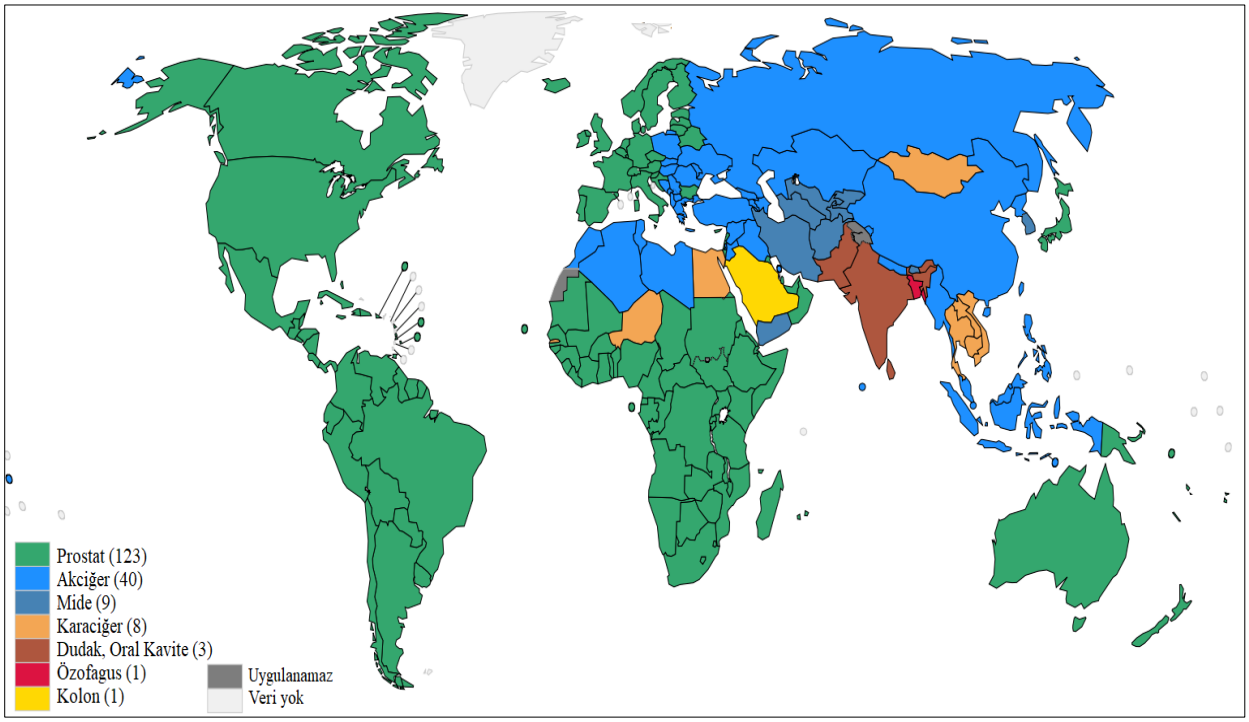

Şekil 30. Erkeklerde En Sık Görülen Kanser Türlerinin Coğrafi Dağılımı, GLOBOCAN 2020 (24)

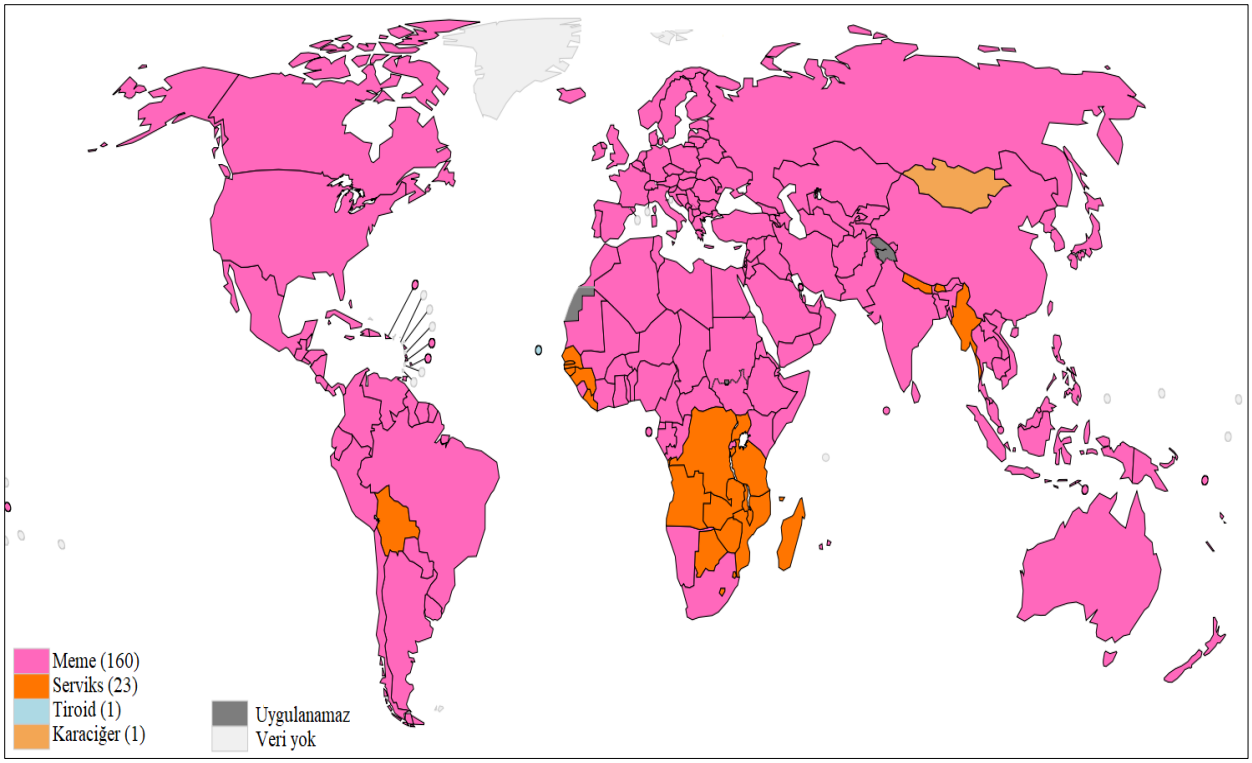

Şekil 31. Kadınlarda En Sık Görülen Kanser Türlerinin Coğrafi Dağılımı, GLOBOCAN 2020 (24)

Tablo 16. Erkeklerde En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidansları, (YSH) GLOBOCAN 2020 (24)

Türkiye*	Afrika	Latin Amerika Karayipler	Kuzey Amerika	Asya	Avrupa	Okyanusya
Akciğer (55.5)	Prostat (29.7)	Prostat (59.2)	Prostat (73.0)	Akciğer (32.7)	Prostat (63.4)	Prostat (70.3)
Prostat (40.3)	Karaciğer (11.8)	Kolorektal (18.5)	Akciğer (35.7)	Kolorektal (21.1)	Akciğer (43.6)	Melanom (35.3)
Kolorektal (24.8)	Akciğer (9.8)	Akciğer (15.6)	Kolorektal (29.4)	Mide (20.4)	Kolorektal (37.9)	Kolorektal (33.8)
Mesane (20.0)	Kolorektal (9.4)	Mide (11.1)	Melanom (18.5)	Karaciğer (17.3)	Mesane (20.0)	Akciğer (27.4)
Mide (14.1)	Mesane (7.2)	Mesane (6.5)	Mesane (18.1)	Prostat (13.6)	Böbrek (13.1)	NHL (14.3)

*Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018

Tablo 17. Kadınlarda En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türü ve İnsidansları ,(YSH) GLOBOCAN 2020 (24)

Türkiye*	Afrika	Latin Amerika Karayipler	Kuzey Amerika	Asya	Avrupa	Okyanusya
Meme (48.6)	Meme (40.7)	Meme (51.9)	Meme (89.4)	Meme (36.8)	Meme (74.3)	Meme (87.8)
Tiroid (22.1)	Serviks (25.6)	Kolorektal (15.1)	Akciğer (30.1)	Kolorektal (14.3)	Kolorektal (24.6)	Kolorektal (26.1)
Kolorektal (14.7)	Kolorektal (7.6)	Serviks (14.9)	Kolorektal (23.4)	Akciğer (14.0)	Akciğer (18.1)	Melanom (25.4)
Korpus (11.1)	Karaciğer (6.1)	Tiroid (13.4)	Korpus (21.1)	Serviks (12.7)	Korpus(16.6)	Akciğer (21.0)
Akciğer (10.9)	Over (5.4)	Akciğer (9.0)	Tiroid (18.4)	Tiroid (9.9)	Tiroid (12.8)	Tiroid (14.5)

*Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2018

6. SONUÇ

Türkiye'de 2018 yılında yaşa standardize kanser hızı erkeklerde yüz binde 262,4 kadınlarda ise yüz binde 188,0'dır. Toplamda kanser insidansı ise yüz binde 225,2'dir. İlgili yılda Türkiye'de toplam 211.273 kişiye yeni kanser teşhisi konulmuştur.

Türkiye'de kanser görülme sıklığı hem erkeklerde hem de kadınlarda Avrupa, Kanada, Amerika, Avusturalya gibi bölgelere göre daha düşüktür (Şekil 28-29). Dünyada ilk sırada görülen kanserler örüntüsü benzerlik göstermektedir. Dünyada kadınların genelinde (160 ülke) meme kanseri ilk sırada yer almaktadır. Afrika bölgesinin belirli bir alanında ise serviks kanseri ilk sıraya yerleşmiştir. Erkeklerde ise Kuzey Amerika, Güney Amerika, Avrupa'nın Batısı, Avustralya ve Afrika bölgelerinde prostat kanseri ilk sırada yer almakta iken; Türkiye'nin de içinde yer aldığı Asya ve Doğu Avrupa bölgelerinde ise akciğer kanseri ilk sırada yer almaktadır (Şekil 30-31).

Ülkemizde 2018 yılında 30.078 kişiye akciğer kanseri tanısı konulmuştur. Bu kanserin evreleri incelendiğinde, tanı sırasında %52.7'sinin uzak metastaz yapmış olduğu görülmektedir. Akciğer kanserinin teşhisi genellikle geç evrelerde olmaktadır. Ülkemizde özellikle erkeklerde hem akciğer kanseri hem de tütüne bağlı diğer kanserler önemini korumaktadır.

Meme kanseri kadınlarda en sık görülen kanser türüdür. Tanı konulan her 4 kadın kanserinden 1'i meme kanseridir. Meme kanseri evreleri incelendiğinde vakaların %48,2'sinin lokalize evrede tanı aldığı görülmektedir.

Kolorektal kanserler hem kadınlarda hem de erkeklerde üçüncü sıradaki yerini muhafaza etmektedir. Sıklığı erkeklerde yüz binde 24,8 iken kadınlarda yüz binde 14,7' dir. Bir yılda yaklaşık 18.750 kişiye kolorektal kanser teşhisi konulmuştur.

Uterus serviksi kanseri kadın kanserlerinde onuncu sırada bulunmaktadır. Başlıca etkeni HPV olan serviks kanserinin görülme sıklığı yüz binde 4.2'dir. Bir yılda 2.125 kişiye serviks kanseri teşhisi konulmuştur. Serviks kanserlerinin. %54,5'inin lokalize evrede tanı aldığı görülmektedir. Over kanseri vakalarının ise %58.8'inin tanı sırasında uzak evre olduğu görülmektedir.

Tiroid kanseri kadınlarda en sık görülen ikinci kanser iken erkeklerde sekizinci sıradadır. Kadınlarda tiroid kanseri sıklığı dikkat çekici olmakla birlikte son 5 yıl verilerinin yüz binde 20

civarında seyrettiği görülmektedir. Benzer şekilde diğer ülkelerde de kadınlarda tiroid kanseri görülme sıklığı erkeklerden fazla olup dünyanın birçok bölgesinde tiroid kanser insidansı belirgin bir şekilde artış göstermektedir. Bu durumu değerlendirmek üzere Daire Başkanlığımızca 2016 yılında "Türkiye'de ve Dünya'da Tiroid Kanserleri Raporu" yayınlanmıştır. Raporda; kadın cinsiyet, obezite, iyot eksikliği ve çocukluk çağında radyasyon maruziyeti tiroid kanseri ile ilişkisi gösterilen etiyolojik nedenler olarak sıralanmıştır. Bunun yanı sıra raporda pek çok uluslararası çalışmada; tiroid kanseri artıyor olsa da söz konusu kanser türüne bağlı ölümlerin artmaması, görülen artışın daha çok erken evre hastalık düzeyinde olması gibi sebeplerle tiroid kanseri insidansındaki artışın gerçek bir artıştan kaynaklanmıyor olabileceği vurgulanmıştır. Yukarıda sayılan nedenler göz önüne alınarak insidansdaki yüksekliğin hastalık sıklığının artışı nedenli olmayıp, artmış tanı ve kayıt başarısı nedeniyle olabileceğine dikkat çekilmiştir.

Çocukluk çağı kanserlerinde ise çocukluk çağı lösemileri en sık görülen kanser türüdür. Çocukluk çağında her iki cinsiyette de merkezi sinir sistemi tümörleri ve lenfomalar, lösemileri takip etmektedir. Gençlerde ise (15-24 yaş grubu) erkeklerde testis kanseri, hodgkin lenfoma, tiroid, kadınlarda ise tiroid, hodgkin hastalığı, over, kanserlerinin ön planda olduğu görülmektedir. Kanser hastalığı genellikle ileri yaş hastalığı olmasından ötürü, yaş ilerledikçe ilk sıralarda görülmekte olan kanserlere ilişkin örüntü genel Türkiye örüntüsüne yaklaşmaktadır.

7. KAYNAKLAR

1. World Cancer Report. Wild CP, Weiderpass E, Stewart BW. Published by the International Agency for Research on Cancer, Lyon, France 2020.
2. Cancer Key Facts, WHO Updated 03 Şubat 2022 https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cancer.
3. TÜİK. Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2018. Erişim Tarihi:18.08.2022 https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Olum-Nedeni-Istatistikleri-2018-30626
4. Anand, P., Kunnumakara, A., Sundaram, C., Harikumar, K., Tharakan, S., Lai, O., … Aggarwal, B. (2008). Cancer is a Preventable Disease that Requires Major Lifestyle Changes. Pharmaceutical Research, 25(9), 2097–2116.
5. Lagerlund, M., Hvidberg, L., Hajdarevic, S., Pedersen, A., Runesdotter, S., Vedsted, P., & Tishelman, C. (2015). Awareness of risk factors for cancer: a comparative study of Sweden and Denmark. BMC Public Health, 15, 1156.
6. de Martel C, Georges D, Bray F, Ferlay J, Clifford GM. Global burden of cancer attributable to infections in 2018: a worldwide incidence analysis. Lancet Glob Health. 2020;8(2):e180-e190.
7. Dünya Kanser Raporu 2008. Ed: Boyle P, Levin B. Uluslararası Kanser Araştırmaları Kurumu Yayını, Lyon, Fransa 2008.
8. Türkiye'de Kanser Kayıtçılığı. T.C. Sağlık Bakanlığı Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığı. Ankara, 2011.s.12
9. Bray F, Znaor A, Cueva P, Korir A, Swaminathan R, Ullrich A, et al. Planning and Developing Population-Based Cancer Registration In Low- And Middle-Income Settings. IARC Technical Publication No. 43. International Agency for Research on Cancer. France,2015. p. vii-3. http://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Technical-Publications/Planning-And-Developing-Population-Based-Cancer-Registration-In-Low--And-Middle-Income-Settings-2014 Erişim Tarihi: 22.03.2021)
10. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Nedir?. Erişim Adresi: tuikweb.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1059 Erişim Tarihi: 22.03.2021
11. TÜİK. Yıllara, Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus Tablosu . Erişim Adresi: biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=695&locale=tr Erişim Tarihi:22.03.2021
12. TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2018 Erişim Adresi: https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=nufus-ve-demografi-109&dil=1Erişim Tarihi:18.08.2022
13. Koç İ, Eryurt MA, Adalı T, Seçkiner P. Türkiye'nin Demografik Dönüşümü Raporu. HÜ Nüfus Etütleri Enstitüsü, ISBN: 978-975-491-285-2, Ankara,2010.

14. Kılıç E. Ölüm Bildirim Sistemi. Erişim Adresi: http://www.saglikbilisimzirvesi.org/sunumlar/k/EnverKilicSunum30Mart2013.pdf Erişim Tarihi:10.01.2014
15. Bilir, N., Cancer Frequency in Turkey, Kanser, Scientific Organ of the Turkish Assoc. for Cancer Research and Control, (1981) 11: 93-97.
16. Bilir, N., Cancer Occurence in Developing Countries, Ed. D.M. Parkin, s. 303-307, IARC Scientific Publications, No. 75, IARC, Lyon, 1986.
17. Curado. M. P., Edwards, B., Shin. H.R., Storm. H., Ferlay. J., Heanue. M. and Boyle. P., eds (2007) Cancer Incidence in Five Continents, Vol. IX.IARC Scientific Publications No. 160, Lyon, IARC.
18. Forman D, Bray F, Steliarova-Foucher E, Ferlay. J, eds (2012). Cancer Incidence in Five Continents, Vol. X. Erişim Adresi: http://ci5.iarc.fr/ci5-xi/Default.aspx Erişim Tarihi:22.03.2021
19. Cancer Incidence in Five Continents, Vol. XI (electronic version). Lyon: International Agency for Research on Cancer. http://ci5.iarc.fr/CI5I-IX/Default.aspx Erişim Tarihi: 22.03.2021
20. Allemani C, et al. Global surveillance of trends in cancer survival 2000–14 (CONCORD-3): analysis of individual records for 37 513 025 patients diagnosed with one of 18 cancers from 322 population-based registries in 71 countries.The Lancet. Published online January 30, 2018 http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(17)33326-3 (Erişim tarihi: 08.02.2018)
21. Young JL Jr, Ward KC (eds). Kanser Kayıtçılığında Standartlar İçin El Kitabı. Çeviri Ed: Eser S, Ozalan S. Ankara, 2013.
22. Anton-Culver H, Young JL Jr (eds). MECC Kanser Kayıt Merkezleri için Standart İşletim Prosedürleri. Çeviri Ed: Eser S, Yakut İC, Özalan S, Karakılınç H. Ankara, Aralık 2008.
23. Tezcan S. Epidemiyoloji Tıbbi Araştırmaların Yöntem Bilimi. Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Ankara, 1992.